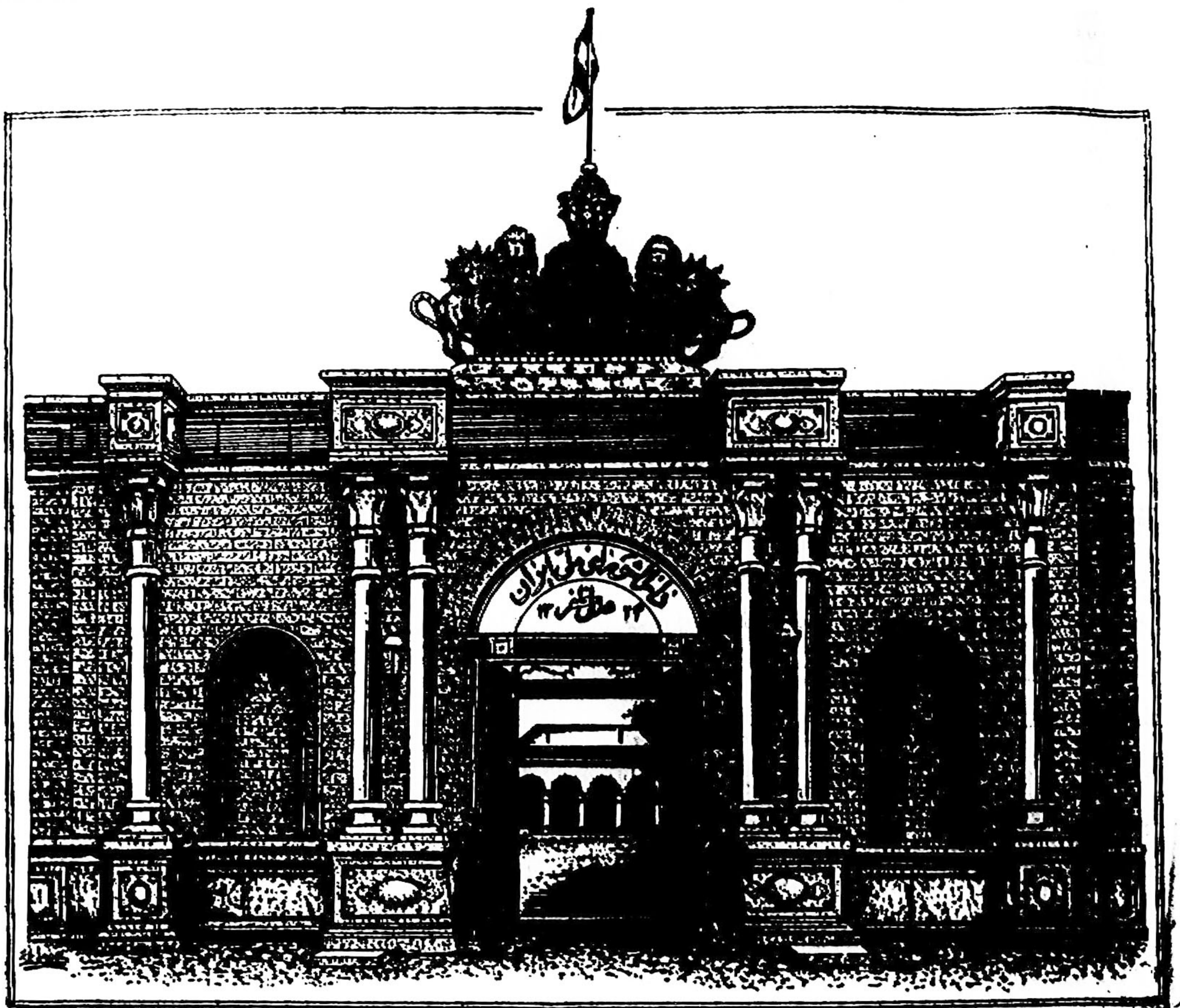

دوره ششم تفهینیه

<p>جلسه ۲۱۷</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۱۸۲</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه بله پنج شنبه ۱۰ اسفند ماه ۱۳۰۶ مطابق ۸ رمضان المبارک ۱۳۴۶</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراک داخله ایران سالانه ده تومان 'خارجه' « دوازده تومان قیمه تک شماره یک قران</p>

فهرست مندرجات

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	تعقیب شور ثانی نسبت بخر کمیسیون قوانین مالیه راجع بخالصجات انتقالی	۲۷۷۹	۲۷۹۲
۲	قرائت لایحه دواک راجع بپرداخت بودجه های مملکتی در اسفند ماه ۱۳۰۶		
	برطبق تصویب کمیسیون بودجه و تصویب فوریت ومذاکره در اطراف آن	۲۷۹۲	۲۸۲۰

مذکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس ليله پنجشنبه ۱۰ اسفندماه ۱۳۰۶ مطابق ۸ رمضان المبارک ۱۳۴۶

جلسه ۲۱۷

غائبین با اجازه جلسه قبل
آقایان : اعتبار بچی خان زنگنه
غائبین بی اجازه جلسه قبل
آقایان : اسدی - سید کاظم بزدي - اعظمی - نظام

(مجلس سه ساعت از شب گذشته
براست آقای پیرنیا تشکیل گردید)
(صورت مجلس ليله سه شنبه ۸ اسفند
ماه را آقای نکهبان قرائت نمودند)

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده پنجم - در خالصجات انتقالی که مالکین عوائد آزا قبل از این تاریخ برای مشاهد مشرفه و مساجد و دارالایتام و مریضخانه یا مدرسه و سایر امور خیریه و عام المنفعه وقف کرده اند اضافه مالیات خالصگی برای توسعه همان مؤسسه تخصیص و مجاناً بموسسه مزبور واگذار میشود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - در تنظیم این ماده گمان میکنم حالا که عرض کنم آقای مخبر هم قبول کنند اولاً يك كلمه را باید تغییر بدهند و ثانیاً اصل مقصود اینجا حاصل نشده است. مثلاً نظر اعضاء کمیسیون این بوده است که راجع به امور عام المنفعه و راجع به مسائل مذهبی مجلس يك قدمی در این باب برداشته باشد و بنده عقیده ام این بود که اینجا عوض اینکه نوشته است اضافه مالیات خالصگی برای آن محل تخصیص خواهد شد معین کنند اضافه مالیات خالصگی چیست؟ و مقتضی این بود اعضاء کمیسیون این را برگردانند به مالیات املاک اربابان و زائد بر آن هر چه شده این مصرف برسد و الا اضافه مالیات خالصگی معنی ندارد این است که بنده اینرا پیشنهاد میکنم و امیدوارم اعضاء محترم کمیسیون و آقای مخبر این را قبول کنند چرا؟ برای اینکه يك قدم اساسی که شاید محدود و معین باشد برداشته باشید بنده در شیراز که بودم مدرسه آقا بالاخان دونا ملك دارد یکی آباده و یکی رشیدی و بقدری مالیات خالصه در آنجا زیاد است که حقیقه آن مدرسه خراب شده است برای اینکه آن مالیات خالصه زیاد بود و از بین رفته است اینجا باید معین کنند که این مالیات همان مالیات املاک اربابی است و زائد بر او هر چه هست باید بمصارف آن جاها برسد این عقیده بنده بود در این قسمت ثانیاً همه توجه بفرمایند اینجا نوشته اند مؤسسه مسجد و مشاهد مشرفه در صورتیکه کسی اینها را مؤسسه نمیکوبد و لو اینکه بمعنای لغوی هم صحیح باشد

ولی مطابق اصطلاحاتی که در بین ما هست اینها را نمیشود مؤسسه گفت باید نوشته شود آن محل اینهم اصلاح عبارتی بود که عرض کردم و پیشنهاد هم راجع به تبدیل اضافه مالیات خالصگی به مالیات اربابی و تخصیص اضافات آن برای همان محل تقدیم میکنم

رئیس - آقای بامداد

بامداد - در این ماده آقای آقا سید یعقوب مخالفتی فرمودند فقط نظرشان این بود که بیشتر برای این مؤسسات خیریه کمک و تسهیل بشود بنده هم عقیده ام همین است که عبارت قدری مندمج است ولی این جا مقصود این است که معامله که با سایر املاک خالصه میشود یعنی کسانی که به ملکیت می خواهند خالصجات را ببرند این اضافه در مورد این مؤسسات واگذار به خود آنها خواهد شد و اینکه فرمودند لفظ مؤسسه بانها اطلاق نمیشود این دیگر از باب تقلیل است. مدرسه، مریض خانه، دارالایتام و این قبیل چیزها اینها مؤسسات می باشند و این کلمه خیلی استعمال میشود و برای تقلیل در عبارت است. در هر حال ممکن است برای توضیح که تمام مالیات و معامله شدن این املاک که مخصوص به این مؤسسات است مثل املاک اربابی شود آن طور که در نظر دارند پیشنهاد بفرمایند که عبارت بهتر و ساده تر بشود و گمان می کنم مقصودشان هم همین باشد

رئیس - آقای کلزرونی

کلزرونی - عرض کنم اعضاء محترم کمیسیون این جا يك نظر خیریه داشته اند نهایت مذاکرانی که این جا می کنیم برای این است که اگر عبارت نارسا است اصلاح شود بنده گمان می کنم مقصود اعضاء کمیسیون این بوده است که اگر خالصجات انتقالی يك اراضی و يك بساطینی وقف شده باشد برای این اموریکه ذکر کرده اند بایستی از جهاتی معاف باشد از نادیه اضافاتی که تعلق میگیرد بخالصجات انتقالی. اگر

مقصود همین است بعقیده بنده عبارت ناقص است مثلاً میگوید [در خالصجات انتقالی که مالکین عوائد آزا قبل از این تاریخ] بنده عرض میکنم با این کلمه مالکین يك تراجم و تنافی بعدها پیدا خواهد شد که مقصود کیست؟ آنکه سابق مالك بوده است یا آنکه حالا میگوید من مالکم؟ در هر حال چون این اختلاف ممکن است فراهم شود بنده کلمه مالکین را زائد میدانم باید نوشته شود در خالصجات انتقالی که عوائد آزا قبل از این تاریخ وقف کرده اند و همانطور که آقای آقا سید یعقوب تذکر داده اند بنده هم عقیده ام این است که باید تمام این قبیل اراضی و بساطین را ملك اربابی حساب کنیم و اضافه اش صرف امور خیریه و بریه بشود و در اینجا يك پیشنهادی هم تقدیم خواهم کرد

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده بعضی عرایض در این ماده داشتم که آقایان دیگر فرمودند يك اصلاح عبارتی هم هست که پیشنهاد کرده ام دیگر عرضی ندارم. جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - آقای روحی

روحی - بنده مخالف هر قانونی هستم که با عجله بگذرد. بگذارید آقایان مخالفین که خیلی هم محدود هستند مذاکرات خردشان را بکنند و در اطراف کمتر پیشنهاد میشود و قانون هم بهتر میگردد. شاید بنده يك نظری داشته باشم و آقای مخبر هم قبول کنند. در هر حال با این ترتیب که هنوز دو نفر ناطق صحبت نکردند اند گفته شود مذاکرات کافی است بنده مخالفم.

رئیس - آقای دادگر

دادگر - این ماده بخصوص برای موارد خوب و کارهای بالنسبه شایسته تهیه شده است، ما بین این بدبختیها و گرفتاریها که هر روز برای مردم هست بگذارید بکجا هم ارفاقی برای آنها بشود

مافی - قوام شبرازی - مهدری - جهانشاهی - جوانشیر سلطان محمد خان عامری - میرزا حسن خان ونوق - محمود رضا - حاج غلامحسین ملك - میرزا احمد خان بدر در آمدگان بی اجازه جلسه قبل

آقایان؛ زوار - نوبخت - حاج شیخ بیات -

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - سلطان محمد خان عامری را غائب بدون اجازه نوشته بودند در صورتیکه ما میدانیم ناخوش میباشدند و تصدیق دکنتر را هم برای ناخوشی خودش تقدیم داشته است

رئیس - کاغذ ایشان امشب رسیده است.

آقای آشتیانی

آشتیانی - در موضوع آقای آقا میرزا احمد خان بدر پریشب يك شرحی خدمتتان عرض کردم که ایشان کسالت دارند خواهش میکنم مقرر بفرمائید اصلاح شود

رئیس - آقای بروجردی

بروجردی - آقای اعتبار را غائب بدون اجازه

نوشته اند.

بکنفر از نمایندگان - با اجازه نوشته اند

بروجردی - اگر با اجازه است پس عرضی ندارم

رئیس - بی. آقا با اجازه است. آقای حاج میرزا

مرتضی.

حاج میرزا مرتضی - بنده هم راجع به آقای بدر خواستم عرض کنم که آقای آشتیانی فرمودند دیگر عرضی ندارم

رئیس - صورت مجلس ابرادی ندارد

(گفته شد خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد ماده پنجم خالصجات

انتقالی.

رئیس - آقایانیکه مذاکرات را کافی می دانند قیام فرمایند.

(اغلب برخاستند)

رئیس - اکثریت است پیشنهادها قرائت میشود پیشنهاد آقای مدرس

(مضمون ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم ماده پنجم بطریق ذیل نوشته شود: خالصجات انتقالی که مالکین قبل از این تاریخ برای مشاهده مشرفه و مساجد و دارالایتام و مریض خانه بامدرسه و سایر امور خیریه و عام المنفعه وقف کرده اند اربابی شناخته شده اضافه مالیات خالصکی مطالبه نخواهد شد فقط مالیات اربابی مطالبه میشود

آقای سید یعقوب - صحیح است بنده پیشنهاد خودم را مسترد میدارم

رئیس - آقای مدرس

مدرس - کر چه این پیشنهاد محتاج بتوضیح نیست ولی خوب است آقای مخبر هم توجه فرمایند. در این ماده پیشنهادی يك عبارتی دارد که از ادب و ادمیت خارج است و آن این است که نوشته عواید آزا وقف کند. عواید قابل وقف لیست باید ملک را وقف کند این يك مسئله. يك مسئله هم این است که نمی دانم آقایان متوجه بوده اند و خواسته اند دو واقف و دو ناظر برای این کار معین کنند؟ بواسطه اینکه خود ملک را که مالک وقف کرده است حالا اینجا آمده اند و گفته اند اضافه مالیات خالصکی صرف مؤسسه میشود یعنی این اضافه علیحده در حساب می آید آن وقت امنای مالیه می گویند خوب ما اضافه مالیات را در حساب می آوریم ولی واگذار به این مؤسسه می کنیم در آن صورت باید معرکه باز کرد برای این که باید اضافه مالیات خالصکی به حساب بیاید منتهی می گویند ما واگذار به مؤسسه می کنیم عقیده

بنده این است که این اکل از قضا است و موجب زحمت است اگر عبارت نوشته شود که این ملک اربابی شناخته میشود و اضافه مالیات خالصکی مطالبه نمیشود مقصود کمیسیون حاصل خواهد شد و با وجود اینها يك عیب دیگر هم دارد که شاید آقا (اشاره به آقای بهبهانی) پیشنهاد فرمایند و آن عیب این است که انحصار داده شده است به وقف در صورتیکه بعضی عواید هست که تخصیص داده شده است به امور خیریه لیکن عنوان وقف را ندارد اگر آقای مخبر يك عبارتی را در اینجا بنویسند که آنچه که عواید آن تخصیص داده شده است به امور خیریه دیگر کلیه نظر ها اعم از نظر اعضاء محترم کمیسیون و نظریاتی که سایر آقایان دارند در این ماده جمع میشود

مخبر - دو قسمت از فرمایشات آقا را بنده قبول میکنم صحیح است یکی حذف جمله عواید آزا که نوشته شود: (خالصجات انتقالی که مالکین قبل از این تاریخ برای مشاهده مشرفه و مساجد و دارالایتام و مریضخانه یا مدرسه وقف کرده اند یا برای سایر امور خیریه تخصیص داده اند) این دو جمله اصلاح میشود تا عبارت (اربابی شناخته شده و مالیات اربابی از آنها دریافت میشود) تا اینجا مطلب صحیح است ولیکن جمله (اضافه مالیات خالصکی برای توسعه همات مؤسسه تخصیص و مجانا بهمان مؤسسه واگذار میشود) لازم هست برای اینکه این اضافه مالیات يك عایدی است متعلق بدولت مربوط به واقف نیست ... مدرس مجلس تصویب میکند

مخبر - البته مجلس باید تصویب کند که این عایدی را بچه مصرف برسانند اگر ما اینجا تصریح نکنیم این خرج به کی داده شود؟ ما میگوئیم این اضافه مالیات از این ملک گرفته نشود ولی به کی داده شود ممکن است متولی بگوید این را به مؤسسه نداده اند مال خود من است پس معین کردن اینکه این عایدی بچه

مصرف برسد لازم است در اینجا تصریح شود که در آتی اشتباه نشود البته بدون تصویب مجلس یکی از عواید دولتی را کسی بخودی خود نمیتواند ببرد بصرف برساند رئیس مالیه هم میتواند بگوید چون این را برای مصرف مخصوصی تخصیص نداده اند من باید بگیرم پس بهتر این است آقا هم موافقت فرمایند برای رفع اشتباه این جمله اخیر بماند

رئیس - رأی گرفته میشود

بهبهانی - پیشنهاد بنده هم خوانده شود آهم در همین زمینه است

رئیس - قرائت میشود

(شرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میباید ماده ۵ بنحو ذیل اصلاح شود:

ماده ۵ - در خالصجات انتقالی که مالکین قبل از این تاریخ برای مشاهده مشرفه و مساجد و دارالایتام و مریضخانه بامدرسه و سایر امور خیریه و عام المنفعه وقف یا عواید آرایبکی از امور خیریه تخصیص داده اند اربابی شناخته و فقط مالیات اربابی اخذ میشود

رئیس - آقای بهبهانی

بهبهانی - توضیح در این باب را آقای مدرس کاملاً دادند بطوریکه بنده پیشنهاد کرده ام جامع نظریه آقای مدرس و آقای مخبر است فقط ما به الاختلاف این است که آقای مخبر تصور میکنند اینجا باید تصریح شود که این جزء وقف یا مصارف خیریه خواهد شد در صورتیکه تصور میکنم این تصریح لازم نباشد همینقدر که این ملک برای این کار یا آن عواید برای این کار اختصاص داده شده است هر چه از آن عاید بشود غیر از مالیات باید صرف او بشود و قهراً هم میشود مثل این است که يك ملکی مالیاتی داشته باشد و آن مالیات را تخفیف داده باشند وقتیکه تخفیف دادند دیگر آن مالیات متعلق به دیگری نمیشود و گمان میکنم دیگر محتاج بتصریح نباشد حالا بسته بنظر آقایان است

مدرس - بنده هم پیشنهاد آقا را قبول میکنم مخبر - يك قسمت از فرمایشات آقا را هم بنده قبول میکنم ولی اینکه میفرمایند معلوم است این عایدات برای همین مصرف است از کجا معلوم است؟ يك مبلغ معینی را برای اینکار تخصیص میدهند يك مبلغ اضافی هم هست این را به چه سند میشود گفت تخصیص میدهند برای توسعه این مؤسسه. عرض کردم این يك عایدی ملکیتی است و مجلس باید بموجب يك قانونی تخصیص بدهد برای يك مصرفی و اگر قید نشود هر کس میتواند دخالت کند حالا دیگر آقایان مختارند

رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای بهبهانی آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند (اغلب برخاستند)

رئیس - قابل توجه شد. پیشنهاد آقای رفیع هم خوانده شود

حاج آقا رضا رفیع - خیر برود بکمیسیون

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر طاهری

(شرح آتی خوانده شد)

پیشنهاد میکنم در ماده پنجم سطر اول عبارت عواید آزا - حذف شود

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - این پیشنهاد را آقای مخبر قبول فرمودند بطوریکه آقای مدرس هم فرمودند وقف بر ملک تعلق میگیرد نه به عواید به اینجهت بنده پیشنهاد کردم عواید آزا حذف شود آقای مخبر هم این قسمت را قبول فرمود مخبر این اصلاح را بنده قبول کردم. حالا که بنا است این ماده بر گردد به کمیسیون باقی پیشنهادات را هم بکمیسیون ارجاع فرمائید

روحی - بنده تقاضا میکنم پیشنهاد بنده قرائت شود (شرح ذیل خوانده شد)

تبصره ذیل را بماده پنجم پیشنهاد میکنم:

بصره - اداره صحبه كل مملكتي و اداره اوقاف هر يك بسم خود مكلف اند كه نسبت بخرج اين عوائد نظارت نمايند

رئيس - آقاي روي

روي - عرض كنم بنده با اين ارفاقى كه دارد نسبت به يك قسمت از مالكين خالصه مى شود و اصولاً با اين لايحه مخالفم ولى اين ماده پنجم ارزش دارد كه ما بنام اين لايحه راي بدهيم زياد اين ماده كهكى است به مؤسسات خيريه از قبيل مدارس قديمه و مساجد و مريض خانه و خيالي از مؤسسات ديگر كه پس از وضع عوارض ديوانى زائد آزا على ما قرر الواقف بمصرف رسانند اينكه ما داريم اينجا تخصيص میدهيم مربوط به واقف نيست يك قسمت از عوائد مملكتى را ما داريم اختصاص میدهيم براي توسعه امور خيريه پس بايد ماحق نظارت داشته باشيم مثلاً فرض بفرمائيد يك متولى كه سابقه نداشته است و شايد مطلع هم نبوده است همه ساله يك جزء جمعى را بدو ك و وزارت عماليه مى پرداخته است امسال هم تصور ميكنند بايد بدهد و متذكر نيست كه اين را دولت يا مجلس شوراى ملي تخفيف داده است وزارت عماليه هم ممكن است اين پول را بگيرد آخر سال جزء صرفه جوئى و در يك جا جمع ميشود ولى وقتيكه صحبه نظارت داشته باشد اينطور نميشود و چون همان طور كه عرض كردم اين پول مربوط به واقف نيست و از عوائد مملكت است كه اختصاص به اين كار پيدا ميكنند نمى دارم آقاي مخبر هم قبول كنند كه محتاج به راي و ارجاع بكميسيون نباشد

رئيس - آقاي ملك مدنى

ملك مدنى - عرض كنم ما موقعيكه اين ماده را نهمه ميكرديم نظرمان اين نبود كه اداره اوقاف و صحبه در اين جا مداخله كنند زيرا در نتيجه اداره اوقاف يك تكاليف قانونى در موقوفات دارد و به تكاليف

و نظارت قانون خودش عمل ميكنند. مجلس شوراى ملي وقتى عوائد املاك خالصه را تخصيص به يك مؤسسانى مى دهد آن اشخاصى كه متصدى هستند صلاحيت اينرا دارند كه آن عوائد را به مصرف رسانند اداره صحبه و اوقاف را مانعى خواهيم اين جا مداخله بدهيم و نظر ما اين نيست. بملاوه وقتى كه يك كسى آمده و از روى يك حسن نظرى ملك خودش را وقف کرده است دولت و مجلس شوراى ملي هم بايد يك اندازه كمك كند كه نظر واقف تأمين شود

رئيس - راي ميگيريم آقا با اينكه اين پيشنهاد را قابل توجه ميدانند قيام فرمائيد

(معدودي برخاستند)

رئيس - قابل توجه نشد. پيشنهاد آقاي فيروز آبادى .

(اينطور خوانده شد)

بنده در ماده پنجم پيشنهاد ميكنم كه لفظ عوائد حذف شود و نوشته شود در خالصجات انتقالى كه مالكين آزا قبل از تا آخر ماده

رئيس - آقاي فيروز آبادى

فيروز آبادى - نظر بنده تأمين شد مسترد ميكنم مخبر - عرض كردم ماده را با پيشنهادات به كميسيون ارجاع فرمائيد

رئيس - ارجاع ميشود بكميسيون ماده ششم

(باين نحو خوانده شد)

ماده ۶ - صاحبان خالصجات انتقالى ميتوانند در عوض وجهيكه از بابت قيمت ماليات خالصكى بايد بپردازد اسناد و مدارك بر قرارى مستمرى ديوانى كه بتصويب مجلس رسيده باشد واگذار نمايند و وزارت عماليه مكلف است كه آن مستمرى را چهار برابر نرخ پرداختى سنه ۱۳۰۶ در عوض قيمت ماليات خالصكى قبول نموده و از دفتر وظائف محو كند هر گاه مستمرى واگذار شده

مربوط باشخاص ديگران غير از خريداران ماليات خالصكى باشد خريدار بايد سندوا گذاري و انتقال قطعى صاحب مستمرى را بوزار عماليه تسليم نمايد كه در آتیه ايراد و اعتراض باقى نماند

رئيس - آقاي آقا سيد يعقوب

آقا سيد يعقوب - نظر بنده در اين ماده اينست كه يك چيز مرده را كميسیون زنده كرده است اولاً مستمرى كهان نميكنم حالا حالا از وزارت عماليه فرار كند بهتر ترتيب كه باشد در وزارت عماليه خواهد ماند گرچه با يك ترتيب ها و با يك فرمانها يك حكمهاى بعضى مستمرى ها را از بين ميبرند ولى فورا باز يك چيز ديگرى سر جایش را ميگيرد ما هر چه از مستمرىها كم كرديم سه مقابل شهر به در مقابلش بر قرار شد شهر به را كمى كنيم وظيفه ميآيد. اين يك بلاى مبرمى است در مملكت ما كه خدا كند از بين برود حالا با اينكه دولت مى خواهد با يك ترتيباتى مستمرى را از بين ببرد كميسیون در اينجا محكم و معتبرش کرده است و در واقع مثل اسكناسهاى رايج قرار داده است كه دولت ببايد آزا چهار برابر قرار بدهد و در مقابل ملك خالصه باو بدهد بنده عقیده ام اينست (چنانچه در خالصجات غير انتقالى هم همین عقیده را داشتم) كه پولهاى آن گرفته شده و سرمايه بانك بشود چنانچه يك قانونى هم گذراندم حالا پس فردا بقدرى فرمان كهنه در وزارت عماليه رخنه ميشود كه وزير عماليه از زير فرمان نميتواند بيرون بيايد. بنده اساساً با اين ماده مخالفم چرا؟ براي اينكه آن صد هزار تومان كه مال خالصجات انتقالى است و آن صد و بيست هزار خروار جنس بكلى در تحت اين ماده از بين خواهد رفت

رئيس - آقاي بامداد

بامداد - از قضا بنده با اين ماده كاملاً موافقم. عرض شود شهر به و مستمرى خوب يا بد مشروع يا نا مشروع الان دولت يك مبلغى را كه در بودجه خرجش آورده و مكلف است و هم ماهه ميپردازد

قريب هشتصد هزار تومان تنها پول از اين بابت ميدهد و اين يك قلم هنگفتى است كه در بودجه است و بهر وسيله بشود از اين مبلغ كاست البته بر قلم عوائد بودجه اضافه خواهد شد و خود اين يك دخلى است. هيچ تفاوت نميكنند اگر بخوانند قطع كنند آن مطلب ديگرى است ولى اگر بخوانند بدهند يك خرجى است همه هم ميگيرند اسناد خرج و برواتشان را صادر ميكنند و از اداره مستمريات و وظائف كه يك اداره بزرگى است حواله مى گيرند و مى گيرند چه ضرر دارد كه صاحبان خالصجات انتقالى ببايند همين قبوض و همين مستمريات را بپاى دولت از بابت اضافه منال خالصكى حساب كنند؟ اينكه مى فرمائيد (فرمان پوسيده و حكم كهنه) آن يك مبحث ديگرى است. مقصود از اين ماده چنانكه تصريح هم کرده است در اينجا پرداختى سنه ۱۳۰۶ و آن چيز هاى است كه مجلس تصويب کرده و قبول کرده و حالا ديگر نميشود بگيرمان را بياورند و بقبولانند. البته وزارت عماليه قبول نميكنند آنهاى را كه مجلس قبول کرده و جزء بودجه تصويب نموده حالا هم همانها را تصويب ميكنند علاوه بر اين بنده عقیده ام اين است كه ديون مساله را هم اگر خواستند حساب كنند از بابت اضافه منال خالصكى دولت قبول كند. ديون مساله يعنى ديونى كه مجلس شوراى ملي تصويب کرده باشد نه اينكه نود و نو كند زيرا هيچ عيبي ندارد كه دولت از زير بار اين همه ديون حقى مستمرى در رود و اينقدر آلودگى و زحمت مابين دولت و ملت فراهم نشود اين است كه بنده با اين ماده خيلى موافقم و تصور ميكنم آقاي آقا سيد يعقوب هم اگر دقتى به عرايض بنده فرمائيد موافقت كند

بعضى از نمايندگان - مذاکرات كافي است

رئيس - پيشنهاد آقاي روي

(بشرح ذيل خوانده شد)

پيشنهاد مى كنيم كه ماده ششم بكلى حذف شود

رئیس -- آقای روحی

عرض - کم کم موضوع مستمری بطوریکه خود اعضاء محترم کمیسیون مسبقاً امروز در این مملکت دیگر موضوع ندارد غالب اشخاص مشاغل دولتی دارند و وقتی هم که مستخدم دولت شدند دیگر حق ندارند مستمری بگیرند و این يك قرارى است كه داده شده و در وزارت مالیه هم همینطور معمول است و آنهایی هم كه حق مستمری گرفتن دارند مستمربشان را تومانی چهار تومان چرا بخرند بنده فقط يك طور میتوانم موافقت کنم كه قبلاً بود اشخاصی كه مشاغل دولتی دارند از این قانون مستثنی هستند و الا اگر فرضاً بروند به اشخاص كه پنجاه تومان مستمری دارند بگویند بیاید فلان خالصه دولتی را با این ترتیب بدویست تومان بخرید میشود و بنده مخالف هستم و عقیده ام این است كه این موضوع تصریح شود كه آنهایی كه مشاغل دولتی دارند مستثنی هستند نه اینکه املاك خالصه را در مقابل يك مستمریات بی موضوعی به اشخاص بدهند .

مخبر - آقایان خوب است يك نسخه از این راپورت کمیسیون را بگیرند و قبلاً مطالعه فرمایند ، آقای روحی اگر این ماده را خوانده بودند هیچ این ایراد را نمی کردند اینكه اینجا نوشته است ؟ مستمری دیوانی كه بتصویب مجلس رسیده باشد یعنی چه ؟ و پرداختی سنه ۱۳۰۶ یعنی چه ؟ آیا قوانین بودجه این دوسه دوره را هیچ ملاحظه نفرموده اید ؟ مستمریاتی را كه اصلاً قطع کرده و حذف کرده اند دیگر وجود خارجی ندارد مستخدمین ادارات كه حقوق میگیرند دیگر مستمری ندارند پس آنچه كه اینجا نوشته شده است فقط مربوط به اشخاصی است كه مستمری دارند و الان هم از قرار تومالی دو ريال یا تومالی پنجقران دریافت می دارند و بموجب این ماده فرامین كه نه و لاطائل را کسی نمی تواند جمع كند یا مستمری های مقطوعی را کسی نمیتواند بیاورد عوض طلب دولت بدهد . تصدیق

بفرمائید این وجهی كه عوض فروش خالصجات انتقالی بدست می آید يك وجه معتناهی است ولی متدرجاً بدست می آید و در نتیجه يك مبلغی از مخارج سالیانه دولت كسر میشود و بهترین محلی كه برای فروش خالصه جات میشود در نظر گرفت همین است كه هم از حيث مخارج اداری و هم از حيث خلاصی مردم از دوندگی مفید است . اینجا هم كه نوشته شده است چهار برابر پرداختی ۱۳۰۶ برای این است كه يك عده تومانی دو ريال بگیرند . به آنها تومانی يك تومان داده میشود . يك عده تومانی پنجقران می گیرند كه به آنها تومانی دو تومان داده میشود آنهایی هم كه تومانی يك تومان بگیرند به آنها تومانی چهار تومان داده میشود و در حقیقت حقوق چهار سال آنها را دولت از این بابت قبول میکند . در هر حال مقصود مجلس از گذراندن این لایحه ارفاق بوده است و این هم يك ارفاق و رفاهیتی است نسبت به آن اشخاصی كه برای چند شاهی مستمری همه ساله باید دوندگی كنند و تصور میکنم این بهترین رفاهیتی است برای آن اشخاصی كه اضافه مالیات خالصگی را میخواهند خریداری نمایند و این يك راه بسیار سهل مفیدی است كه کمیسیون نظر آورده است

رئیس -- پیشنهاد آقای ارباب کیخسرو

(باین نهج خوانده شد)

بنده پیشنهاد می کنم تبصره ذیل بآخر ماده شش مزید شود:

تبصره - وزارت مالیه مكلف است هر مبلغی كه از بابت فروش اضافه مالیات خالصگی دریافت میدارد در محل معتبری ذخیره نموده بنرخ مقرر در ماده ۶ برای خرید مستمریات اختصاص دهد

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - بهر صورت جای تردید نیست كه

يك قسمت از مستمریات بهمان شرحی است كه آقای مخبر توضیح دادند و حالا هم می گیرند و نظر به اینکه این جا تصمیم گرفته شده است مالیات خالصجات انتقالی تبدیل شود بنرخ مالیات املاك اربابی باید کاری كرد كه عایدات دولت كه از این راه كم میشود از طرف دیگر خرج دولت هم كم شود . بنده هم راهی بهتر از این ندیدم كه از محل فروش اضافه مالیات خالصجات انتقالی آنچه بدست می آید در يك جای معتبر مخصوصی ذخیره بكنند و اختصاص بدهند برای خرید مستمریات بشرحی كه آقای مخبر اینجا توضیح دادند و این خودش يك كمك فوق العاده میشود نسبت به بودجه مملكت و در سال مبلغی از خرج مملكت كسر میشود حالا بان قسمتی كه آقای روحی فرمودند البته بنده هم شخصاً این نظر را ندارم كه کسانیكه حقوق هم دارند نسبت بانها هم اینكار بشود و همانطور كه در ماده تصریح شده است نسبت بكسانی كه مقررأ مستمری در یافت میدارند باید این معامه بشود .

مخبر - مقرر فرمائید این پیشنهاد را بكمربنده دیگر بخوانند:

(مجدداً بشرح سابق خوانده شد)

مخبر - این تبصره دو قسمت دارد . قسمت اول تخصیص داده شده است برای کسانیكه مالیات میدهند در قسمت دوم وزارت مالیه را مكلف میکند كه این كار هارا بكنند . عیبی ندارد بنده قبول میکنم شیروانی - بنده مخالفم با این قسمت كه آقای مخبر قبول كردند

رئیس -- مخبر قبول كردند . جزو ماده میشود آقای

محمد ولی میرزا

محمد ولی میرزا - این تبصره میگوید وجهی كه از فروش اضافه مالیات خالصگی پیدا میشود ذخیره شود برای خرید مستمریات . در صورتیکه ما همچو قانونی نداریم كه اشخاصی كه صاحبان مستمری هستند مكلف باشند

كه در يك موقع معین و محدودی مستمریات خودشان را بنرخى كه دولت معین میکند . اگر همچو قانونی باشد ممكن است اینمسئله مؤثر واقع شود ولی در صورتی كه چنین قانونی وجود ندارد این تبصره تأثیر ندارد

رئیس -- در موقع رای تكلیفش معلوم میشود . ممكن

است پیشنهاد تجزیه كنید ؟ پیشنهاد آقای مدرس

(بشرح آتی خوانده شد)

پیشنهاد میکنم بعد از لفظ مستمری نوشته شود و شهریه الي آخر .

رئیس - آقای مدرس

مدرس - كان می كنم این قانون علاوه بر اینکه نافع است این ماده كه ضمیمه به آن بشود انفع خواهد شد یعنی منفعت از سه طرف پیدا میشود اصولاً مقصود ما از فروش خالصجات این بود كه این املاك اربابی بشود پولش هم يك نفعی باشد برای دولت و اگر بخواد به يك مصرفی زند مثل بانک و اینها زند . در این ماده نوشته شده است در مقابل پولش مستمری بدهد . یعنی مستمری هایی را كه مجلس تصویب کرده است . شهریه هایی را هم كه مجلس تصویب کرده است صاحبانش تا زنده اند خواهند گرفت (هر چند هم شما بگوئید بیجا می برند و بیجا می گیرند خواهند گرفت) حالا يك کسی كه تا عمر دارد يك پولی می گیرد مثلاً هزار تومان یا پانصد تومان شهریه دارد . بمقیده بنده این را چهار ساله اش را حساب كنند و در عوض باو خالصه بدهند چه مستمری باشد چه شهریه گر چه كهان نمی كنم شهریه دار این كار را بكنند و لیکن خیلی موارد هست كه ممكن است این كار را بكنند بان جهت بنده عقیده ام این است كه هم شهریه و هم مستمری در مقابل قبول شود كه هم صلاح دولت و هم صلاح اشخاص است این است كه بنده پیشنهاد كردم لفظ شهریه هم اضافه شود شهریه كه بتصویب مجلس رسیده باشد

رئیس -- آقای حاج میرزا مرتضی

حاج میرزا مرتضی - فرمایش آقای مدرس خیلی خوب است ولی چیزیکه هست بین شهریه و مستمری خیلی فرق است مستمری را تومانی چهار تومان ممکن است صاحبان مستمری حاضر باشند که بفروشند ولی کسیکه فرضاً ماهی سی تومان شهریه میگیرد این نمی آید به تومانی چهار تومان بفروشد این پیشنهاد آقای مدرس خیلی خوب است ولی بطوریکه مستمری را می فروشند شهریه را هم بفروشند گمان نمیکنم هیچکس حاضر بشود مگر اینکه رنج دیگری برای آن معین کنند

رئیس - رای میگیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای مدرس آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(عده قلیبی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای دهستانی (بمضمون آبی قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم ماده ششم بقرار ذیل نوشته شود ماده ۶ - دولت مکلف است کلیه وجوه حاصله از خالصجات انتقالی را که مطابق این قانون دریافت خواهد داشت برای تاسیس کارخانه قندسازی اختصاص دهد

رئیس - آقای دهستانی

دهستانی - عرض کنم که بنده می بینم این ماده شش بطوریکه در کمیسیون تنظیم شده هیچ عملی نخواهد بود و بطوریکه اغلب آقایان فرمودند کسی نمی آید آن پولی را که در خانه نشسته و ماه بمه یا سال به سال بدون زحمت میگیرد آنرا چهار برابر بگیرد و برود خالصه بگیرد قطعاً هیچکس این کار را نمیکند و این عملی نخواهد شد ماه به ماه سی تومان پول گرفتن هیچکس حاضر نمیشود صد و بیست تومان بگیرد و در عوضش بیاید ملک بخرد که اسباب زحمت او بشود. بنده عقیده ام این است که این پول را بمصرف يك کارخانه برسانند و آقایان تصدیق فرمایند مادامیکه ما در این مملکت کارخانه نداشته باشیم بودجه در این

مملکت نمیتوانیم ترتیب بدهیم و آقایان تصدیق فرمایند که این بیست و پنج میلیون بودجه فقط و فقط از زارع و مالک و کاسب گرفته میشود و آقایان باید سعی فرمایند که این پول بمصرف کارخانجات برسد که ملت و دولت از آن استفاده کنند.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - عرض کنم نظر آقای دهستانی که پیشنهاد کردند خود دولت در این خیال هست که از صرفه جوئیهای که در بودجه ۳۰۶ شده است کارخانه قندسازی وارد کنند و این نظر برای دولت هست ولی اینجا ما مقصودمان این بوده است اگر از عایدات دولت يك مقداری بواسطه فروش خالصجات انتقالی کسر میشود از مخارجش هم همان اندازه کسر شود یعنی اگر يك اشخاصی بخواهند مستمری و شهریه هاشان را بفروشند دولت قبول کند مقصود این بود که از حیث خرج هم يك مراعات و صرفه جوئی شده باشد. تاسیس کارخانه قند سازی مربوط به این جا نیست.

رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای دهستانی را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(معدودی برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای عباس میرزا.

(بشرح ذیل خوانده شد)

اصلاح ماده ششم را به ترتیب ذیل پیشنهاد مینماید پس از مستمری دیوانی شخصی نوشته شود و از هرگاه ببعده حذف شود

رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - این مسئله مستمری خودش يك قضیه علیحده است که مربوط به خالصجات انتقالی نیست و تصور می کنم این قضایا را بهم مخلوط کردن اسباب تعویق قانون میشود. راجع بمستمریات دولت مدنی است در این

فکر بوده است و باید يك طرحی راجع باین موضوع پیشنهاد کند. بنده فقط يك اصلاحی کردم البته اگر شخصی مستمری داشت و خواست بدوات بفروشد دولت قبول کند ولی اینکه نوشته اند مال دیگران را بخرد ممکن است اشکالاتی توایند کند که هم اسباب زحمت مردم فراهم شود و هم آنطوریکه باید صرفه دولت منظور شود به اینجهت بنده این پیشنهاد را کردم

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی

حاج میرزا مرتضی - این مسئله مستمریات بهترین موادی است که در این لایحه ذکر شده است از طرفی صاحبان مستمریات يك پولی برای خرید خالصجات حاضر دارند به این طریق و محتاج به دویدن اینطرف و آن طرف برای تهیه پول نیستند از طرفی هم گریبان دولت که در دست آنهاست و همه ساله بطوریکه در مالیه می بینید بدولت فشار می آورند از دست آنها خلاص میشود و اینکه فرمودید شخصی باشد. فرق نمیکند. چه بنده مستمری شخصی داشته باشم چه از شما بخردم و بدوات بفروشم. مستمریان که بتصویب رسیده باشد و مطابق آنچه که در ۳۰۶ پرداخته شده است دولت آنرا میخرد حالا چه مال شخص من باشد چه من از سرکار خریده باشم. به اینجهت بنده نفهمیدم که آقای چه در نظر گرفتند که فرمودند مستمری شخصی باشد و نتواند از دیگری آن را بخرد

شبروانی - مجدداً قرائت شود

(بشرح سابق خوانده شد)

رئیس - آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(معدودی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای کازرون

(بشرح ذیل خوانده شد)

تبصره ذیل را به ماده شش پیشنهاد میکنم:

تبصره - اگر از مبلغ مستمری بواسطه حقوقی که بعنوان دیگر از خزانه دولت به دارند مستمری داده می شود کسر شود همان مبلغ باقی پذیرفته خواهد شد.

رئیس - آقای کازرون

کازرون - کسانیکه مستمری دارند گمان میکنم آقای مخبر هم در ضمن بیاناتشان توضیح دادند. اگر چنانچه مستخدم دولت باشند یا بعنوان دیگر حقوق بگیرند از آن مستمری کسر میشود. مثلاً اگر دویمت تومان مستمری داشته باشد و صد تومان حقوق بگیرد صد تومان بیشتر باو داده نخواهد شد و اگر چنانچه بهمین حالی که عبارت هست باقی بماند (اگر چه مقصودشان هم همین بوده است ولی اگر ماده بحال اجمال باقی بماند) ممکن است سوء استفاده بشود و بنده برای اینکه رفع این ابهام بشود این تبصره را پیشنهاد کردم

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - عرض کنم. بنده تعجب میکنم از آقای کازرون که چطور این تبصره را پیشنهاد کردند در صورتی که در ماده کاملاً تصریح شده است و بعلاوه دولت از دفتر وظائف اساساً مستمریات آنها را اخراج کرده و در دفتر وظائف دیگر آنها هیچ اسمشان نیست و شهریه نمیگیرند.

رئیس - آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(چند نفری قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای ثقة الاسلامی (این طور خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم ماده ۶ حذف شود.

رئیس - آقای ثقة الاسلامی

ثقة الاسلامی - توضیحی ندارم.

رئیس - آقای حقنویس

حقنویس - مستمري و حقوق يك حق ثابت شناخته نمیشود بلکه آن حق موقوف است به اینکه مجلس شورای ملی جزو بودجه مملکتی آزا تصویب کند و ممکن است يك قانون بودجه يك قسمتی از مستمریات و حقوقات را در این سنه یا سنه بعد تصویب نکند آنوقت این مستمري که حالا چهار برابر محسوب میشود وقتی که تصویب شد موضوعی دیگر نخواهد داشت بنا بر این يك چیزی که هنوز مسلم نیست که این چهار برابری که محسوب میشود موضوع حقیقی است چطور در مقابل قیمت ملك ادا میشود؟ لهذا بنده پیشنهاد کردم حذف شود.

رئیس - پیشنهاد آقای روجردی .

(بمضمون آتی خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم در ماده ۶ عبارت چهار برابر نرخ پرداختی حذف و نوشته شود دو برابر اصل مستمري.

رئیس - آقای روجردی

روجردی - بنده چون ملتفت شدم که مجلس شورای ملی علاقه مند است که حقوقات و مستمریاتی که هست بدولت واگذار شود و معین است که اجباری نیست که هر کسی که مستمري دارد در مقابل قیمت ملك بدهد. پس يك کسی که يك عایدی مسلمی دارد نمی آید از آن صرف نظر کند و در مقابل چهار برابر قیمت یعنی نومان يك نومان بدولت واگذار کند به این جهت بنده پیشنهاد کردم که چهار برابر حذف شود و پیشنهاد کردم که دو برابر اصل مستمري را که نومان دو نومان است قبول کنند

رئیس - آقای عدل

عدل - از پیشنهاد آقای همچو استنباط میشود که مقصود ایشان این است که نومان پنجقران داده شود یعنی عبارت این بود که دو برابر بدهند و حالا که نومان دو ریال داده می شود نومان پنج قران حساب کنند ولي

چیزهایی بدم این قانون بسته میشود که بالاخره میترسم خودش هم از بین برود. بنده نمی آیم اینجا تصدیق کنم که چهار سال دیگر در مملکت يك کسی حق دارد مستمري بگیرد، بنده تصدیق نمیکنم که تا چهار سال دیگر این مستمري داده شود برای اینکه امسال را زور از بنده رای میگیرند ولی من نمیتوانم رای سال دیگر و دو سال بعد آرا هم بدم شاید يك نفر دیگری که در سال دیگر وکیل است بخواند این رای را بدهد شاید او بخواند این اعتبار را ببرد که اصلاً مستمري را حذف کند. ماهر روز میخواهیم مستمري را حذف کنیم ولی با اینحال میخواهیم باز بازار مستمري خری را راه بیندازیم؟ بنده کاملاً با این ماده مخالفم و این پیشنهاد را کردم و با يك برابری که حق من است رای بدم موافقت میکنم و الا بنده هم با آقایانیکه حذف این ماده را پیشنهاد کرده اند موافقم

مخبر - عرض کنم، خالصه با مستمري بهر ترتیب که هست در هر حال مجلس شورای ملی و حکومت قانونی تصویب کرده است و امروز برای ما قانون است و يك وقت هم اگر حذف کرد البته آنها قانون است و مطمئن باشید که بنده نه شهریه دارم نه خالصه انتقالی که بخوام دفاع کنم. عرض کنم کسانی که امروز مستمري میگیرند اشخاصی هستند که باید از آنها دستگیری کنیم و خالصجات انتقالی ندارند و اعضاء اداری را گفتند که مستمري میگیرند آنها که دیگر مستمري ندارند و وقتی که در ادارات مشغول کار هستند دیگر مستمري نمیگیرند و مستمري بگیر آن کسانی هستند که الان به نان شب هم محتاجند و برای نومان دوریال هر روزه در ادارات میروند و می آیند، در مملکت کار نیست، مردم کار ندارند البته مصادر امور باید از مردم نگاهداری کنند اهالی مملکت را نمیشود گفت بگردند و باید نگاهداری کرد.....

شیروانی - این نگاهداری نیست

مخبر - شما باید سعی کنید که وسائل راحت مردم را فراهم کنید. يك خرجی را که مجلس تصویب کرده است برای اشخاص تا وقتی که مجلس تصویب نکرده است که داده نشود بابتداد و این چهار برابری که این جا ذکر شده است نازه مساوی اصل خود مستمري است که برای آنها برقرار شده است حقوق آنها را يك ربع کرده ایم و حالا میگوئیم که چهار برابر یعنی مساوی همان مقداری که برای آنها معین شده است در مقابل قیمت خالصجات انتقالی قبول کنند و گمان میکنم زیاد نیست.

رئیس - آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(عده کمی برخواستند)

رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای شریعت زاده

(بمضمون آتی خوانده شد)

تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم:

تبصره - کلیه مبالغی که از مستمریات در عوض قیمت مالیات املاک خالصه انتقالی قبول خواهد شد باید بر بودجه سالانه معارف و صحیه مملکتی افزوده شود

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - بنده پیشنهاد کردم مطابق تصویبی که خواهد شد مالکین خالصجات انتقالی حق دارند که اسناد مستمریانشان را در مقابل قیمت خالصجات انتقالی تقدیم کنند و وقتی این اسناد قبول شد مبالغی که از مستمریات در عوض قیمت اضافه مالیات املاک خالصه انتقالی تحصیل شود آن مبلغ بلامناصفه بر بودجه معارف و صحیه مملکتی اضافه شود. علت اصلی که بنده را وادار کرده است که این پیشنهاد را تقدیم بکنم بیشتر توجه مجلس شورای ملی است باین دو موضوع و بخصوص اهمیت تأثیر این دو موضوع است در آتیه مملکت که بالاخره اگر زمینة زرقی در يك مملکتی هست در نتیجه رعایت باین دو موضوع است و بعد از این توضیح تصور می کنم آقای مخبر هم

تصدیق کنند که اگر يك همچو وجهی صرف يك عملیكه خودشان و همه مجلس تأثیر مهم آزا در مملکت تصدیق میکنند بشود خیلی بموقع است

رئیس -- آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند
(عده قبلی قیام نمودند)

رئیس -- قابل توجه نشد. رأی گرفته میشود بماده ۶ با تجزیه اول به اصل ماده رأی می گیریم بمسئله به تبصره.

شیروانی - ماده را هم بنده تجزیه میکنم

رئیس -- پیشنهاد جدیدی رسیده است

(شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای فیروز آبادی

بنده پیشنهاد میکنم که در آخر ماده اضافه شود: و همچنین میتوانند در عوض قیمت مالیات خالصکی غیر مستمری را که از دیون مسلم دولت شمرده میشود و به تصویب مجلس شورای ملی رسیده باشد رد نمایند و دولت قبول نماید.

رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده امیدوارم که انشاء الله يك وقت کار برای مردم پیدا شود. و تمام مستمریات موقوف شود، شهریه و مستمریات هر چه هست ولی حالا چون کار نیست نمیشود گفت کلیه مستمریات را باید قطع کرد و چون کار نیست و آقای وزیر مالیه هم میخواهند يك عده را بیرون کنند فعلاً نمی شود گفت که همه مستمریات را باید قطع کرد و این طریقی را که در ماده ذکر شده است بد نیست، حالا اینجا بنده پیشنهاد کردم که دولت مکلف است هر بدهی را که دارد و مسلم باشد و به تصویب مجلس شورای ملی رسیده باشد در مقابل قیمت مالیات خالصجات انتقالی قبول کند و خالصجات را به آنها واگذار کند که خودشان بروند آباد کنند

و از دولت چیزی بگیرند و به دولت هم چیزی ندهند به اصطلاح بی خود شان بگیرند و بی خود شان بخورند و هر روز اسباب زحمت را فراهم نکنند که از دولت بخواهند طلب خودشان را بگیرند دولت هم زحمت نداشته باشد که از آنها بگیرد يك عده دیگر بدهد و این قسمت را هم بنده پیشنهاد کردم اضافه شود که دیون مسلم را هم قبول کنند و در عوض این کار هر چه که بدولت می دهند اعم از مستمری و دیون قبول شود که رفع زحمت طرفین شود.

رئیس -- رأی گرفته میشود بقابل توجه بودن پیشنهاد

آقای فیروز آبادی آقایان موافقین قیام فرمایند

(چند نفری برخاستند)

رئیس -- قابل توجه نشد

شیروانی - بنده پیشنهاد کرده ام که جمله آخر ماده تجزیه شود، از هرگاه مستمری واگذار شده مربوط باشخص دیگری است این جمله با جمله اول تجزیه نمود که رو بهمرفته ماده دو قسمت شود

روحی - پیشنهاد بنده را هم قرائت فرمایند

(این نوع خوانده شد)

پیشنهاد میکنم که مستمریاتی که در مقابل قیمت خالصجات انتقالی قبول میشود فقط تومانی يك قران محسوب شود

رئیس -- آقای روحی

روحی - عرض کنم که بالاخره باید يك روزی سعی و عمل و انکاء بنفس تعمیم پیدا کند و باید اصول مفت خوری و بیکاری از بین برود و مستمری را مجلس بکلی حذف کند و وادار کنند مردم را که بروند بی سعی و عمل و تومانی دوریال از مالیه ضعیف مملکت بگیرند حالاً ما میخواهیم خالصجات را بفروشیم در مقابل سیخ-واهند مستمریات را زنده کنند، این اصل بد اصلی است و من شخصاً خوش آیند نمی بینم که مجلس این طور رای بدهد و من این پیشنهاد را کردم و از آقایان تمنای

کنم که به حذف این ماده رای بدهند و انتظار داشتم که حضرت آقای وزیر مالیه هم که حاضر نیستند حاضر بودند و در اینموضوع توضیح میدادند که این چه قسم مستمری است آیا اشخاصی هم که شاغل مقامی هستند مال آنها هم محسوب است یا نه؟

رئیس - آقای محمدولی میرزا

محمدولی میرزا - این مسئله مستمریات که در این ادوار تقنینیه در موقعی که بودجه کل مطرح است طرح میشود البته آقایانی که در دوره چهارم هم تشریف داشته اند در ذهنشان هست که در پشت این ریبون چه چیزهایی در اطراف این مستمریات شنیدیم و چه حاسه ها شده است، در اطراف این مستمری چه عنواناتی که نکرده اند بعضی می گفتند اکل میته است. مدتها بود که از برکت اینکه بودجه کل مملکتی در مجلس شورای ملی مطرح نشده بود از این قسمتها آسوده بودیم و این مسئله دیگر در این جا طنین انداز نشده بود مجدداً حالا در اینماده لایحه خالصجات انتقالی متأسفانه در کمیسیون کنجانبیده شد و باین طریق این قانون مجلس آمد، بنده در کمیسیون با این ماده مخالف بودم ولی حالا می بینم که در اطراف این مسئله مباحثات میشود و تقریباً دو ساعت میشود که وقت مجلس صرف این پیشنهادها شده است

یکنفر از نمایندگان - باید هم بشود

محمدولی میرزا - باید بشود البته. این جا يك موضوعی است که بنده باید به همکار محترم خودم گوشزد کنم. اگر مراجعه کنند بصورت رز بودجه که در دوره چهارم گذشت خواهند دید که این مستمریات آنوقت يك میلیون و سیصد هزار تومان بوده است و بعد آمدند در دوره پنجم مجلس آنچه را که از این اقلام قابل حذف بود حذف کردند و اینکه ذکر میشود مفتخورها و کردن کلفتها می گیرند این مسئله در این دودوره کاملاً حل شده است آن مستمریاتی که آروز داده شده است اگر غلط بوده است امروز هم شما آمده اید و بوسیله قانون استخدام همین

کار را دارید میکنید حساب کنید و ببینید که با قانون استخدام چه حقوقانی را برای اشخاص وضع کرده اید؟ شیروانی - آنها غلط است. محمد ولی میرزا - این را شما امروز کرده اید شیروانی - شما در دوره چهارم این قانون را وضع کردید.

محمد ولی میرزا - شما مرور زمان را اگر برای آن چیزهایی که صد سال قبل واقع شده است قائل شوید دیگر این حرف ها نباید زده شود آن کاری را که شما از دیگران تنقید میکنید الان با چشم باز دارید آن عمل را انجام میدهید. قانون استخدام که دوسه سال بیشتر از عمرش نگذشته است. شیروانی - چهار سال.

محمد ولی میرزا - چهار سال است که دارد اجرا می شود بروید به ببینید که حقوق منتظرین خدمت به کجا میرسد، اشخاصی که در سابق پنجاه شصت سال خدمت کرده اند هفتصد هشتصد تومان در سال بیشتر مستمری ندارند در صورتیکه امروز مطابق قانون استخدام اشخاصی که ده سال یا زده سال خدمت کرده اند جم حقوق هر ماهه آنها دو بست سیصد تومان میشود و عنقریب خواهید دید که این ششصد هزار تومانی که چشم همه را فرا گرفته است سر خواهد زد به شش میلیون بنده عرض میکنم که این ششصد هزار تومان و اگر از قرار صد يك هم حساب کنید این يك سرمایه نصبت میلیون تومانی را تشکیل میدهد پس امروز اگر مجلس شورای ملی کمیسیون قوانین مالیه بتواند موفق شود و يك طرزى را ایجاد کند و این شهریه ها و این اقلام را از بین ببرد بزرگترین خدمت را شما به این مملکت کرده اید، اگر شما امروز بتوانید بهر وسیله که هست. بوسیله خالصجات انتقالی یا وسائل دیگر هر قدر از حجم این قلم بکاهید يك خدمتی به مملکت شده است شما اگر قیاس بفرمائید قلم امروز را با آن يك

میلیون و چند صد هزار تومانی که چند سال قبل قلم
 نهمیه را تشکیل میداد البته تصدیق خواهید فرمود که
 در این دو سه دوره آقایان خیلی خوب کار کرده اند و
 این مقداری را که کار کرده اند خیلی موقع بوده است
 و نباید این قدرها در اطراف این مسئله گفتگو شود
 و بنده عقیده ام این است (گرچه خودم از معتقدین
 این ماده نیستم) که بالاخره باید کاری کرد که این
 زخم از پهلو بودجه مملکت حذف شود و باید يك
 کاری کرد که از این به بعد هم مثل ادوار سابقه کم کم
 این قضیه را حل کرد و باید يك فکر عادلانه کرد و
 ایجاد طریقی کرد که این قضیه خود به خود حل شود
 رئیس -- رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای روحی آقایانی
 که قابل توجه میدانند قیام فرمایند
 (چند نفری قیام نمودند)
 رئیس -- قابل توجه نشد. آقایان اگر پیشنهاد دیگری
 دارند بدهند بیاورند.
 (اظهاری نشد)
 رئیس -- رای گرفته میشود ماده ۶ ...
 زوار -- پیشنهاد بنده خوانده نشد
 رئیس -- پیشنهاد جنابعالی راجع بحذف است و توضیح
 حذف داده شده است.
 رئیس -- رای گرفته میشود بقسمت اول ماده (نا) هر
 گاه (آقایان موافقین قیام فرمایند
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس -- تصویب شد. رای گرفته می شود بقسمت
 دوم از (هر گاه) نا آخر آقایانیکه تصویب میکنند
 قیام فرمایند.
 (عده کثیری برخاستند)
 رئیس -- تصویب شد. رای گرفته میشود بجموع
 قسمت اول و دوم آقایان موافقین قیام فرمایند

که در تهیه بودجه شد باینجا رسیده است که فعلا در
 برج اسفند ۱ ماه اسفند هستیم و هنوز بودجه های
 تفصیلی بتصویب نرسیده است و مقطوع هم این است که
 در این چند روزه باقیمانده از این سال بودجه های
 تفصیلی تصویب نخواهد شد. باین ملاحظه زحمانی که
 کشیده شده است در کمسیون بودجه مجلس و دولت هم
 شرکت کرده است که وضعیات را روی يك ترتیب بهتر
 گذارده باشد. از حیث تقلیل در يك قسمتهائی و از حیث
 توسعه در يك قسمت های دیگر اگر بودجه باین ترتیب
 که پیشنهاد شده است تصویب شود روی يك مدار و اساس
 صحیح خواهد بود. آن وقت اگر در ۳۰۷ بخوابیم
 بودجه تفصیلی ۳۰۷ را که بنده عنقریب بمجلس شورای
 ملی تقدیم می کنم نکند راییم و باز هم گرفتار دوازدهم باشیم
 لااقل دوازدهم های ۳۰۷ روی پرداخت اسفند ۳۰۶
 خواهد بود که يك پایه صحیح تر باشد این است که
 این دولایحه را تقدیم میدارم و استدعا میکنم که آقایان
 موافقت فرمایند چون این مسئله ساده است که به يك
 فوریت در مجلس تصویب شود
 (شرح ذیل قرائت شد)
 ماده واحده - مجلس شورای ملی عایدات مملکتی
 را از بابت ۱۳۰۶ مطابق تشخیص بجزء کمسیون
 بودجه که بالغ بر مبلغ ۲۵۸۰۲۵۸۰۰ قران است
 تصویب و بوزارت مالیه اجازه میدهد که حقوق و مصارف
 هذه السنه وزارتخانهها و ادارات دولتی و مستقریات و
 شهریه ها و حقوق منتظرین خدمت و سایر مخارج مملکتی
 را بر طبق بودجه های تفصیلی که در کمسیون بودجه
 تصویب شده و جمع آن ۲۳۵۹۵۰۸۱۵۰ قران
 بالغ میگردد با تطبیق قانون محاسبات عمومی و قانون
 استخدام کشوری و قانون استخدام قضات و سایر قوانین
 مربوطه از اول اسفند کار سازی دارد
 تبصره - مبلغ يك ملیون و صد و هشتاد هزار لیره از
 عایدات ۱۳۰۶ نفت جنوب از جزء عوائد سنه ۱۳۰۷

منظور شده و معادل جمع پیش بینی شده در بودجه
 ۱۳۰۶ از این بابت از محل اضافه وصولی سایر منابع
 عایدات ۱۳۰۶ برای مخارج مربوطه تخصیص داده
 می شود وزیر مالیه مهدیقلی رئیس الوزراء
 رئیس -- آقای باستانی
 باستانی - موافقم
 رئیس -- آقای رفیع
 رفیع - موافقم
 رئیس -- آقای عراقی
 عراقی - موافقم
 رئیس -- آقای دادگر
 دادگر - عرضی ندارم
 رئیس - آقای افشار
 افشار - موافقم
 رئیس - آقای دکتر طاهری
 دکتر طاهری - موافقم
 رئیس -- آقای آقا سید یعقوب
 آقا سید یعقوب - مخالفم
 رئیس -- بفرمائید.
 آقا سید یعقوب - این بحث را نمیدانم. حالا که
 مقام ریاست فرمودند مسئله مطرح است نمیدانم راجع
 به وارد شدن در ماده است یا فوریت ؟
 رئیس -- البته راجع به فوریت است.
 آقا سید یعقوب - خوب بنده دیگر عرضی ندارم
 رئیس - آقای دکتر سنگ
 دکتر سنگ - موافقم
 رئیس -- آقای زوار
 زوار - موافقم
 رئیس -- آقای کازرونی

کازروانی - رای نمیدم
رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده در فوریت این لایحه مخالفم برای اینکه بارها عرض کرده ام که يك شور و دو شور که قرار شده و کمیسیون ها که قرار شده است تمام بجهت رسیدگی به این ترتیبات است بجهت اینکه اگر بنا باشد که هر روزی يك لایحه در مجلس بیاید و به يك فوریت بخشاید تصویب کنید و بگذرد کسی اصلاً نمیتواند از مسائل اطلاع پیدا کند و وقتی که اطلاع پیدا نکرد کورکورانه که نمیشود رای داد. بنده عقیده ام این است که بهمان ترتیب معمول این لایحه هم برود به کمیسیون و بهمان فلسفه و علتی که برای کمیسیون معین شده و بهمان علتی که يك شوری و دو شوری معین شده است باید برود به کمیسیون و مشورت بشود و برگردد و بیاید به مجلس و رای بدهد مثل آن جلسه که دیدیم ده هزار تومان رای داده شده بنده که نفهمیدم شاید اغلب آقایان هم ملتفت نشدند. بعضی از نمایندگان - ما فهمیدیم.

فیروز آبادی - بهر جهت بنده که نفهمیدم خیلی خوب آمدند و رای هم داده شد تمام شد. بنده يك چیز عجیبی میدانم که به این ترتیب رای داده شود. بنده عقیده ام این است که ترتیب شور و ترتیب مجلس را هم نزنند و در این لایحه شور شود و بنده میدانم که در يك لایحه که شور درش نکرده اند مجلس چطور میتواند رای بدهد بنده با این ترتیب هیچوقت نمیتوانم موافقت کنم و همان نمیکند آقایان هم با این ترتیب موافق باشند.

رئیس - آقای باستانی

باستانی - ابرادی که آقای فیروز آبادی فرمودند راجع به این بود که این ترتیب لایحه گذراندن از مجلس بر خلاف ترتیب و رویه پارلمانی است و بدون شور و کمیسیون رفتن يك لایحه باین سبب از مجلس بگذرد خوب نیست عرض کنم که خوشبختانه ما داریم بتدریج اصول پارلمانی دنیا

را در مجلس معمول می کنیم دولت لوایحش را می آورد و قبلاً پیش اکثریتش شور میشود ماهم عقیده خودمان را بادولت اظهار می کنیم در مجلس هم به لوایحش رای می دهیم حکومت هم با اکثریت است ما هم به لوایح دولت رای میدهیم و خیلی خوشوقتیم که این ترتیب در پارلمان ما جریان پیدا میکند که اینقدر مذاکرات و پیشنهاد نشود و هر وقت شما هم جزء اکثریت شدید راضی خواهید شد که این ترتیب معمول بشود و اگر در اقلیت هم هستید مخالفت کنید ما هم جواب میدهیم بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رای گرفته میشود آقایانیکه فوریت را تصویب میکنند قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است آقای تقی زاده

تقی زاده - اگرچه آمدن این لایحه به مجلس نسبت به بنده به طور ناگهانی بود و لهذا وقت کافی برای اینکه تمام خیالات خود را در باب بودجه آنچه را که قبلاً فکر کرده بودم نیست این ترتیب البته همانطوریکه یکی از آقایان اشاره فرمودند که دولت باید جمعیتی که در مجلس اکثریت داشته باشند قبلاً مشورت کنند ترتیب خوبی است ولی با وجود این همانقدر هم خوب است که اشخاصی که بی خبرند و برای آنها مسائل بکمترتبه میرسد به آنها هم وقت کافی داده شود که ملاحظاتی خودشان را در نظر بگیرند. در مالک دیگر که دولت قبلاً با اکثریت مشورت میکنند و با آنها خیالات خودش را میگویند آن خیالات قبلاً در روزنامه ها منتشر میشود و فرصت کافی برای این است که تمام اهل مملکت و مخصوصاً وکلا از آن مطلع شوند....

باستانی - اینجا هم در روزنامه ها نوشته شد تقی زاده - بلی یکی دو روز قبل بودجه مملکتی یکی از مهمترین کارهای مملکتی است در این جا مکرر گفته شده است (بنده نمیبخوام در این باب مفصلاً عرض

کنم) بودجه ۱۳۰۶ باید بموجب قانون اساسی ششماه یاخر سال ۱۳۰۵ مانده به این مجلس آمده باشد یعنی در مجلس عالی آمده باشد در آن ششماه که نیامده در ششماه اول امسال که نیامده در ششماه آخر سال هم نیامده است این يك عادت شده است در این مملکت که در آخر اسفند یا يك عجله و فوریتی چند ماده مختصری درست می کنند و می گویند آنچه را که در کمیسیون ها ترتیب داده شده است فوراً رأی بدهید این مسئله باعث میشود که مهمترین وظیفه مجلس شورای ملی از بین می رود در واقع بدون مبالغه از اول و ابتدای تاسیس مجلس تا وقتی که دوره مجلس منقضی میشود تمام تکالیف مجلس را که بطور نسبت قسمت کنیم صدی نوداز تمام وظایف مجلس همان مسئله بودجه است ما در امورات مملکتی هر رأی که داشته باشیم بیشتر میتوانیم مباحثات خودمان را در بودجه آن بکنیم و برای بدهیم یا بواسطه آن معلوم کنیم که ما این قلم را قبول داریم یا نه پس هر قلم بودجه و فصل بودجه نماینده يك سیاستی و يك مباحثاتی و يك موضوعاتی است که هر کدام از آن ها میتواند چندین جلسه در مجلس مورد مذاکره واقع شود همین لوایح اضافی ولو اینکه مجلس میاید و خرج اضافی خواسته میشود يك روز يك لایحه می آید ده هزار تومان برای فلان کار روز دیگر سی هزار تومان برای فلان کار و روز دیگر صد هزار تومان برای فلان کار. اگر ما بودجه مرتب داشتیم تمام اینها در بودجه قید میشد و دیگر محتاج به این نبودیم که هر روز در این طور لوایح بحث کنیم مگر بعضی چیزها و بعضی قسمت ها بطور استثناء که مثلاً رعابای ایران مهاجرت کرده اند يك خرجی لازم می شود باید آنها را داد چون این چیزها قبلاً در بودجه پیش بینی نمیشود اما غیر از این چیزهای استثنائی تمام چیزها باید در بودجه پیش بینی شود ولی چون بودجه در يك سال قبل نمی آید مجبور هستیم که هر روز گرفتار این لوایح باشیم. در سه ماه قبل تقریباً بالاخره

بودجه مملکتی به مجلس آمد و مباحثات در کلیات او شروع شد یکی از اشخاصی هم که در کلیات وقت خواسته بود و اسمش را در آنجا نوشته بود بنده بودم و شاید سی چهل نفر هم اجازه خواسته بودند که بنده پنجم یا ششمی آن بودم در سه نفر در آن مذاکره کردند و آن بودجه از مجلس خارج شد و شاید هم برای همین بود که يك نمایشی باشد که بودجه به مجلس آمد و دوازدهم را ما تصویب کنیم و وقتی که به دوازدهم آخر میرسیم همین حرفی که این جا گفته شد گفته شود که چند روز بیشتر (این را ما چندین دفعه شنیده ایم) به آخر سال مانده است و دیگر نمیشود مذاکرات زیاد کرد لهذا همان چیزی را که کمیسیون درست کرده است مجلس رأی بدهد در صورتیکه غیر از اعضاء کمیسیون و غیر از اشخاصی که از مجلس از اعمال کمیسیون اطلاع دارند که با اعمال آنها موافقت بعضی اشخاص دیگری هم در مجلس پیدا میشوند که بعضی ملاحظات دارند و ما بعضی از آنها موافقت میکنند اینها را کی باید بگویند اساساً باید چندین جلسه برای بودجه وقت داده شود که اصول و اساس سیاست مملکتی و کلیات امور مملکتی در این جا بحث شود بنده شخصاً دوست ندارم که در هر موردی و در هر مطلبی مذاکرات مفصلی بکنم و مباحثه بکنم بنده شخصاً در چند مورد با لوایحی که اعتبار برای مخارجی خواسته بودند مخالف بودم ولی میل داشتم که اینها تمام جزء بودجه آمده باشد و بکمترتبه گفته شود که با بودجه که باین ترتیب آمده است مخالفم و فعلاً هم با این بودجه که تقدیم شده است بنده مخالفم و مخالفم مربوط به يك حالات و يك کلیات است که باید در همین مجلس گفته شود و نه به آقایان که موافقت گفتن اینها زبان دارد و نه برای مخالفین البته بحث در امورات مملکتی در همین جا باید بشود و يك سیاست اساسی که برای مملکت باید اتخاذ کنیم در همین جا باید گفته شود و آن سیاست را هم در همین

و عقلا و ترتیب شدگان مملکت باید مصمم شوند که يك نقشه اساسی برای آنوقت که برای آنها باقی مانده است اتخاذ کنند خواهش داریم که این کار برای آقایان مشکل نیامده و آن نقشه را هر طوری هست در نظر بگیرند چون این مملکت فعلا در يك موقع تاریخی واقع شده است که کمترین طور این موقع تاریخی برای این مملکت پیش آمده است ، يك وقت تاریخی فوق العاده مثل معجزه آسمانی برای این مملکت پیش آمده است این مطلب بقدری مسلم است که اگر بنده هزار جلسه در این باب حرف بزنم و اساساً تصدیق میکنم که ده يك خیالات خودم را هم نمیتوانم در این باب بعرض برسانم این مملکت از چند سال به اینطرف در يك موقع فوق العاده واقع شده است در صورتیکه از صد سال با اینطرف گرفتار يك ترتیبیاتی بود که سنک اساسی در ترک آنچای گذاشته بود و در این مدت روز بروز گرفتار يك زنجیر هائی بودیم و ما در زحمت بودیم و نمیتوانستیم خودمان را از آن زنجیرها آزاد کنیم فعلا يك چیز هائی پیش آمده است که ما میخواهیم خودمان را آزاد کنیم و به آن شاهراه رقی که ملل دیگر هستند بیفکیم ، بالاخره يك اوضاع خدائی برای این مملکت پیش آمده هم از همت اولاد خودش روی هم رفته يك ترتیبی پیش آمده است که بنده نمیخواهم دیگر ناامیدی اظهار کنم یا ابد دیگر اظهار باس کنم ولی هر آدم عاقلی باید مدت خوش بختی خودش را ابدی فرض نکند ، این حدیث است که میگویند کار بکن برای دنیای خودت چنانچه پنداری که همیشه زنده خواهی ماند و کار بکن برای آخرتت باین امید که فردا خواهی مرد . آدم باید فرصتی که برایش اتفاق می افتد قدر بداند و بفهمد که چطور باید استفاده کند يك نظری بدول دیگر به ممالک دیگر هم که در حال ما بوده اند یا بقدری بهتر بوده اند بیاندازیم می بینیم که آنها هم بموجب يك نقشه رفتار کرده اند و البته بدون نقشه محال است این ترتیب هر چه و مرج که

جایب اتخاذ کرد و از آن روی ترتیبات البته بر ما معلوم شود مگر در همین مجلس مباحثات شده است و من بخوبی بخاطر دارم که اعضاء کمیسیون بودجه با مخبر کمیسیون بودجه جواب گفته است این مسئله لازم است . بلی این مطالبی که گفته میشود تماماً صحیح است ، درست است ولی باید مجلس يك ترتیبی و يك سیاست اتخاذ کند که امورات هم را بر مهم مقدم دارد و يك درجه بندی کند . همین مسئله درجه بندی و همین مسئله مهم و اهم بعقیده بنده رای بنده مهمترین تمام امورات و مباحثاتی است که میشود یعنی تمام این لواجیحی که به مجلس می آید و از اول مجلس تا بحال آمده است یا لواجیح را در روزناجیات می بینیم بنده عرض میکنم و مکرر هم عرض کرده ام که تمام اینها خوب و نافع است یعنی به استثناء يك نوادری تمام آنها مفید است و اگر برای مملکت آن عملیات بشود در جای خودش فایده دارد و خیلی هم خوب است بشود اما بشرطی که پول داشته باشیم ولی وقتی که پول به اندازه کافی نباشد و امورات مفیده هم زیاد باشد باید در اینموقع يك ترتیبی اتخاذ کرد و يك نقشه اساسی طرح کرد و بگویند از تمام این چند صد قلم یا چند هزار قلم مخارج مفیده که مملکت محتاج به آنها است ما این اقلام را در درجه اول و این اقلام را در درجه دوم و اینها را در درجه سوم میدانیم ولی هنوز در این مملکت این نقشه اجرا نشده است که ما بفهمیم چه چیز هائی در درجه اول و کدام در درجه دوم و چه چیز هائی در درجه سوم است اینها را که انتخاب کردیم معلوم میشود که نقشه مملکت چه میشود ما عیب بزرگی که در مملکت داریم این است که مجلس و دولت و تمام مملکت سیر میکنند در يك تاریکی بدون نقشه ، ما نقشه نداریم ، البته مملکت ما از بعضی قبود آزاد شده است و در خیلی موارد نظامی و مالی دستان باز شده است و مملکت در راه رقی افتاده است و باید در این موقع نقشه درست کرد ، وسائلش فراهم است و در این وقت است که ما باید مصمم بشویم نه اکثریت و اقلیت و نه تنها مجلس بلکه مجلس دولت

ما داریم و بدو خوب بهم آمیخته شده است از بین بروی و این که هر کس هر نیقی دارد او را می خواهد جلو ببرد از خوب نیست . يك مثلی میخواهم بزنم . همه آقایان توجه می فرمایند که همه روزه اول جلسه که دستور شروع میشود بیست تا سی تا مطلب خوب را پیشنهاد می کنند آقای رئیس می فرمایند همه را یکبار می خوانند که ملتفت بشوند همه را می خوانند اولی که قرائت میشود رای می دهند و قبول میشود چرا ؟ برای اینکه خوب است . اگر سومی را هم رای می گرفتند قبول میشد و جزء دستور میشد و اگر هشتمی را هم رای می دادند قبول میشد که جزء دستور شود این برای چیست ؟ برای این است که خیالات آقایان متوجه است که این مطلب خوب است ولی خوب است از دیگری هم جلوتر است ؟ این مطلب تا این دقیقه که بنده در اینجا حرف میزنم در این مملکت هنوز شروع نشده است ، هر چیزی شروع شده است غیر از این مطلب که هنوز ما دست باین کار نزده ایم هنوز باینجا دست نگذاشته ایم که همه چیز خوب است ولی کدام خوبتر است که بآن صرف وقت کنیم بنده خیلی عریض داشتم که میخواستم بعرض برسانم ولی فقط يك مسئله را در این جا عرض میکنم که ما باید متوجه باشیم نه بودجه بترتیب خودش در این مجلس وارد شود اگر حالا هم که چند روز بیشتر بآخر اسفند باقی نمانده است چه ضرر دارد که همین چند روز هم صرف اینکار بشود ؟ آیا خالصه انتقالی مهمتر از بودجه مملکتی است ؟ خیر همین چند روز هم باید در کلیات بودجه صحبت کنیم بلکه بيك ترتیبی با هم کنار بیائیم و دیگر مخالفی نداشته باشیم و در این مطالب اقلیت و اکثریت نباشد بعقیده بنده قبل از اینکه مطلب را تمام کنیم (گر چه ممکن است بعد از آنکه حرف زدیم بدون اینکه جواب داده شود بگویند مذاکرات کافی است) باید يك تکلیفی برای این کار معین کنیم زیرا که این يك تکلیف وجدانی و تکلیف بزرگ و کالی ما است و باید

ما در اینجا عقاید خودمان را بگوئیم و این فرصتی را که برای این مملکت پیش آمده است صرف يك کار خوب کنیم یا برای تمام کار های خوب صرف کنیم اگر نظامیان را تا اندازه که در استطاعت بشری است برای ما ایرانیها بدرجه کامل برسانیم ما مالیه مان را منظم کنیم ، نفت در بیاوریم ، کارخانه بیاوریم اسناد را ثبت کنیم عدلیه را اصلاح کنیم این مملکت از آن بگرازی که برای سر نوشت ممالک است خارج نمیشود و فقط يك چیز است که برای مملکتی که در حال ماست مفید است و باید بیشتر از صدی نود اوقات وقوا و همت و پول و غیرت و مباحثات ما صرف آن بشود و آن مسئله تعلیم و تربیت ملت است باید از خود این مردم يك ملت ساخت . باید يك ملتی ساخت که خیر و شر خودش را بفهمد ، ممیز باشد وقتی که اینطور شد تمام این امور به راه صحیح می افتد و در آینده هم بواسطه بعضی پیش آمده ها و وضعیاتی که در دنیا اتفاق می افتد یا يك اتفاقات نا کلهائی نا گواری که مثل مرض در مزاج شخص اتفاق می افتد و برای مملکت هم ممکن است پیش بیاید دیگر از هم پشیمند نمیشود و بجائی نمی افتد که خدای نخواستہ امید رخاستن نداشته باشد و دوباره زمین نمیخورد که دیگر شاید بلند شدنش ممکن نباشد البته در حالت حالیه افق مملکت روشن است و امیدهای زیادی برای ما هست و اگر واقفاً همینطور پیش برود و بکارهای مهمتر دست بزنیم البته مملکت ما هم مثل سایر ممالک بالاخره بجائی میرسد و زرقی میکند ولی آنچه که اصل مطلب و جان مطلب است این است که خود انسان را باید در این مملکت درست کرد باید خود مردم آدم بشوند بعد از آنهم اقتصادیات ، هم امورات عدلیه اش هم سایر امورات آن اصلاح میشود و اینکه ما میگوئیم که قانون استخدام عیب دارد و مردم از ازدولت خدمت میخواهند پول مملکت تمام صرف ادارات میشود و مملکت کار ندارد تمام کار ها برای این است

که آدم صحیح نداریم یا کمتر داریم. همه اش از این است که ما همان مصروف به آن کار اساسی نمیشود بنده نمیخواهم که مذاکرات زیادی بکنم یکی از آقایان می گفت الحمد لله خیلی خوب شد و بودجه معارف را که پارسال فلانقدر بود امسال فلانقدر اضافه کردیم این راه صحیحی نیست که این مملکت را نجات بدهد واقعاً برای ما يك تكلیفی است که شاید در سال پیش بیاید يك تكلیفی است که شاید هر روزی است يك تكلیفی است که برای مدت عمر است. يك تكلیفی است برای دوره و کالت است ولی این چیزی را که بنده عرض میکنم تکلیف تمام مدت عمر میدانم که اینجا عرض کنم و آنچه را هم که عرض میکنم عقیده وجدانی من است که ناملت درست نشود و ملت قائم بالذات نشود نمیتواند يك باره راحت شود و از مراحل زندگی بی خطر رد شود و باید از این راه با روت شود و نا آن يك چیز را درست نکنید نمیشود

روحی - راه وصولش چیست؟

تقی زاده - راهش این است که این پولهایی را که هر روزه تصویب میکنید و هر وقت آقای فیروز آبادی مخالفت میکنند میگویند این لازم نیست و دلیل میاورید که این خوب است همان دقیقه بخاطر میاورید که يك چیز بهتر حیاتی تر و ضروری تر و مهمتر از این هم هست و این کلمه حیاتی را که هر وقت استعمال میکنیم که ثبت اسناد برای این مملکت خیلی خوب است و ضروری است ولی باید همان وقت فکر بکنید که يك چیز دیگری هم هست که صد هزار درجه واجب تر از آن است آن وقت وقتی آن را در نظر گرفتید مقصود میرسید. اول باید معلوم برای این مملکت بعمل میاورید میگویند صد نفر بفرستند بفرستید که تربیت بشوند یکی میگوید نفت در میاورید یکی میگوید کارخانه میاورید هر يك چیزی میگوید ولی باید بگم ربه همانطور که در مملکت ژاپن کردند يك

مملکتی که در جلو چشم ما در عمر ما ترقی کرد و دیده ایم همانطور بکنیم يك نقشه برای امور مملکتی درست میکنند این نقشه برای یکسال نیست برای پنجسال نیست برای ده سال نیست تمام اهالی مملکت از رئیس مملکت و کلایشان تمام يك سیاست دائمی و نقشه اساسی دارند بعد يك مخالفت هائی دارند هر روز یا هر سال در بودجه مملکتی دارند آن نقشه که باید در اینجا در نظر گرفت این است که باید يك مقدار زیادی از پول این مملکت برای تعلیم و تعلم خرج شود و يك مقدار زیادی از وقت مجلس باید صرف این کار شود بكم مقدار زیادی از قدرت مملکت باید صرف این بشود اگر قدرت این مملکت را صرف يك کارهائی نکنیم که نه تغییرش اهمیت دارد و نه بقایش اهمیت دارد فایده ندارد مردم را دلالت کنید تا همه چیزها به خودی خود اصلاح شود و بطیب خاطر و با کمال میل بطرف ترقی برویم. من وقتی که در کلیات بودجه اجازه خواسته بودم خیلی چیزهای کوچک را یاد داشت کرده بودم شاید صد تا یاد داشت کوچک بود که عرایض خودم را مفصلاً عرض کنم اگر خیال میکنید که حالا عرایض من مفصل بود خیر مفصل نبود اگر در کلیات بودجه حرف میزدم بقدر چهل برابر حالا شاید حرف میزدم و عقیده ام این بود که سی چهل نفر دیگر هم به اندازه من باید حرف بزنند بعلم اینکه بودجه مطلبی است که مجلس مهمتر از آن کاری ندارد ولی حالا نه آن یاد داشتهها را همراه دارم و نه میدانم این مطلب از آسمان می افتد نوی مجلس و باید در یکساعت بگذرد. اگر رای میدهد بدهید مثل همان رای هائی که هر روزه پنجاه هزار تومان برای فلان بودجه و پنجاه هزار تومان برای فلان چیز میدهد بنده عقیده ام این است که از اول سال تا آخر سال مگر يك چیز هائی را که خیلی ناگهانی پیش می آید که نمی شود پیش بینی کرد سایر چیزها را بگم ربه تصویب کنیم. همه پولها را روهم بگذاریم و يك تقسیمی بکنیم. اگر کیسیون بودجه عاقلانه يك تقسیمی

کرده است و نقشه اساسی برای سیاست حالیه و آتی مملکت و اصلاحات اساس مملکت اتخاذ کرده است تبریک میکنم ولی بنده هیچ اطلاع ندارم. یعنی از مطالعه این چیز هائی که دست ما داده اند این مطلب برای ما حاصل نمیشود و ما هم نمیتوانیم هر روز در کیسیون بودجه حاضر شویم اگر چه کیسیون بودجه آزاد است ولی شاید بتوانیم با وقت این را نداشته باشیم. آقایانی که در کیسیون بودجه هستند و خود نمایندگان و دولت هم باید التفات بکنند و اجازه بدهند که يك قدری هم از این مطلب اساسی که کار مجلس است در خود مجلس صحبت بشود. مثل معروفی است که میگویند فلان آدم هر کاری را میکند مگر آن کاری که وظیفه خودش است. ما هزار کار در مجلس میکنیم و هفتصد و بیست و دو روز دوره و کالتان است در این هفتصد و بیست و دو روز اجازه بدهند باین کار برسیم در صورتی که هفتصد و دو روز باید این مطلب مذاکره بشود و در روز کارهای دیگر

رئیس -- آقای حاج آقا رضا رفیع

رفیع - کان میکنم نماینده محترم فرمایشاتی که کردند مقصودشان مخالفت با این ماده نبود یاد داشت هائی که یاد داشت کرده بودند که در موقع طرح بودجه بفرمایند آن مقداری که یادشان بود و امشب می خواستند بعرض مجلس رسانند رسانند اولاً فرمودند که در روزناجیات در سایر نقاط لوائح نوشته میشود و بعد می آید مجلس اینجا هم همینطور است چند روز بود در روزنامههای مرکزی می نوشتند و اغلب ما مطلع بودیم علاوه بر اکثریت محترم مجلس که مطلع هستند سایر آقایان هم که جزء اکثریت نیستند در روزنامه ها قرائت کرده بودند آقای فرمایند که بودجه تفصیلی چرا فوراً به مجلس نیامد بنده از آقای سوال می کنم الان دوره ششم تقنینیه است که ما مشغول خدمتگذاری در مجلس هستیم

در کدام دوره آقا سراغ دارید که بودجه کلی تفصیلی از مجلس گذشته باشد فقط در دوره چهارم همین ترتیب در تحت بگم از مجلس گذشت زیرا دوره مجلس دو سال است يك مدتی عمر مجلس برای تشکیلات داخلی خودش می گذرد پس از آن کیسیون ها دایر می شود و همه روز کیسیون دایر بوده کیسیون بودجه يك روز از وظایف خودش کوناه می نکرده است دولت هم بودجه ها را می آورده است ما هم می گرفتیم و حالا رسیده باینجا که می بینیم چند روز بیشتر باخر سال مانده بكمقداری از این بودجه ها در مطبعه است و يك مقداری در تقنینیه است که دارند يك نویس میکنند و بالاخره در این چند روزه نمی تواند برسد و چاره نبود و برای اینکه کارهای مملکتی به جریان بیفتد ناچار بودند همین ترتیب میاورند از مجلس بگذرانند این اصلاح بنظر دولت رسید و ازین نقطه نظر این پیشنهاد را کرد و گهات میکرد مثل دوره چهارم چنانکه مجلس تصدیق کرد حالا هم تصدیق میکنند. این يك دوازدهم هم يك چیزی نیست که منحصر بایران باشد. آقا که بهتر از خارجه اطلاع دارند. در تمام دنیا که موفق نمیشوند که بودجه شان را بگذرانند همینطور يك دوازدهم و دو دوازدهم است و شاید گاهی هفت دوازدهم میگذرانند و بعد بودجه تفصیلی شان را در سه جلسه چهار جلسه ممتد پی در پی می نشینند شبانه روز می گذرانند این يك چیزی نیست که منحصر بایران باشد. آقا می فرمایند يك لوابجی از مجلس گذشته است و همه هم نافع بوده است پس در نظر اول ما موافقت دارند. و اکثریت مجلس هم با آن موافقت کرده و بالاخره رای داده. اما اینکه میفرمایند که چرا کیسیون بودجه يك نقشه طرح نکرد که این تشکیلات را هم بزند و از روی يك اصول جدیدی وضعیت مملکت را تشکیل بدهند بنده خیلی خوشوقت هستم که آقای عضویت کیسیون بودجه ۳۰۷ را دارا هستند امیدوارم در خدمتشان بنده هم که موفق هستم به خدمت گذاری شان بینیم آن مارجی که

ایشان بنظرشان میرسد برای تشکیلات مملکت پیشنهاد می فرمایند در کمیسیون ماها هم با یکدیگر موافقت می کنیم بالاخره آن طرح را میگذرانیم و بالاخره مملکت را راحت میکنیم از این ترتیبات کمیسیون بودجه و این آقایانی که رفقای ما بوده اند باندازه ای که توانسته اند کار کرده اند و این بوده عملیاتشان اگر آقایان تصور می فرمایند که طرحی برای آسودگی عامه میشود تنظیم کرد بنده خیلی خوشوقت هستم که در آنجا تشریف دارید ما هم هستیم و بالاخره موفقیتی پیدا میکنیم باز هم افتخار نصیب همین آقایان میشود زیرا شما هم همقطار همین آقایان هستید. بنده هم تصدیق دارم که ما تازه به شاهراه افتادیم همانطور که میفرمایند و البته این اقدامات در نتیجه افکار عالیه این نمایندگان است که در دوره پنجم هم عضویت مجلس شورای ملی مفتخر بوده اند و بالاخره این اقدامات شد و حالا هم باید همه دست بدهیم و يك ترتیبات دیگری البته باید در مملکت بروز کند. همین وزارت معارف با این ترتیب با وزارت داخله با این ترتیب خود دولت مقرر است ما هم اقرار داریم که این تشکیلات باید صورت دیگری پیدا بکند. ولی حالا اسفند ۳۰۶ است بیست روز به آخر سال مانده است میخواهیم بودجه را در تحت ماده واحد بگذرانیم. از اینکه ما بگوئیم باید بنشینیم نقشه بکشیم این مال گذشته است که در مجلس آوردیم اگر مال ۳۰۷ بود که به مجلس میاوردند آقای حق داشتند تمام این مذاکرات را در اینجا بفرمایند که باید نقشه جدیدی طرح کنیم ولی خوب کار گذشته را حالا چه کنیم؟ فوت شده است. وقت گذشته است. حالا ما را میگذشته میدهم و برای ۳۰۷ خودتان هم در کمیسیون بودجه تشریف دارید آن نقشه ها و آن طرح ها را پیشنهاد بفرمایند رفقا هم کمک میفرمایند البته هر چه از کمیسیون بودجه بگذرد و به مجلس بیاید حسن استقبال خواهد کرد و انشاء الله به کمال خوشی خواهد

گذشت. اینهم که فرمودید در مجلس برای دستور چندین پیشنهاد میشود و بالاخره همان اولی را که میخواهند توضیح میدهند مجلس رای میدهد بنده هم مکرر دیده ام که چندین پیشنهاد قرائت شده رد شده مجلس تشخیص داده که الان لازم نیست جزء دستور باشد و آخری با وسطی یا سومیش را رای داده اند و این موضوع که هر پیشنهاد را اول بخوانند آن جزء دستور میشود این کلیت ندارد بیچاره آقای کازرونی اینقدر پیشنهاد دادند که مسئله راجع به میناب جزء دستور شود آخر هم نشد. خود آقایان سابقه دارند نبود مگر؟ نشد دیگر. فرمودند که باید از این مردم ملت ساخت بنده نتوانستم آن را درست بفهمم چون خوب این يك نظریه است. خوب البته مقصودشان این بود که يك ترتیبی راجع معارف داده شود برای مردم. البته این يك مسئله نظری است يك دسته باین عقیده هستند و تصور می کنند که چیز مهم در این مملکت اول نظام و امنیت است يك دسته تصور می کنند اول معارف است يك دسته تصور میکنند اول اقتصادیات است این يك مسئله نظری است جمعی از آقایان هم هستند که می گویند همه خوب است و باید با هم بشود. امروز در یکی از جراید خواندم، گویا ستاره ایران بود، نوشته بود که تقریباً شبیه است بحال کسی که چند زخم خورد و زخمها را بخورند يك زخمش را معالجه کنند و چند زخم دیگرش را بگذارند. خیر اگر طبیب می خواهد معالجه کند باید تمام زخمها را مرهم بگذارد نه اینکه سایر زخمها را بگذارد. آقا تصور میکنند که اگر معارف رقی کند و مردم اول عالم شوند بالاخره از هر جهت آسوده هستند. خیر باید اقتصادیان هم انشاء الله درست بشود نظامشان هم درست بشود این عقیده بنده است آن عقیده آقا است. اینها را با هم نمی بینیم البته صحبت میکنیم در موقع تنظیم بودجه ۱۳۰۷ این نظریات انشاء الله در آنجا انجام خواهد شد. تقریباً

اشاره فرمودند که يك پولهای بی ربطی در مجلس رای داده شده است و لواطی آمده است که آقایان همینطور بدون جهت و بدون اینکه دقت بفرمایند که لازم است یا لازم نیست رای داده اند و اشاره فرمودند بفرمایشات رفیق محترم آقای فیروز آبادی اگر خاطر آقا باشد در سال گذشته در مالیه مملکت يك پولهای خیلی بی ربطی خرج میشد بدون اجازه مجلس قلمهای بیست هزار تومان هست برای پروپاگاندا پولهای بی موردی برای اسکوپوزبون فیلادلفیا و با اینطرف آنطرف خرج میشد. ثابت = فیلادلفیا را که بگمربیه گفتید آقا رفیق = بنده ده دفعه هم میگویم آقای ثابت بالاخره تمام این پولها خرج میشد بی ربط و بکنفر هم صدایش در نمایند امروز میباید لایحه میگذرانند برای فلان بیسیم و همه هم معتقدیم که بیسیم لازم است. برای مؤسسات دیگری که ذکر شده است در مجلس و تمام دلایل در مجلس گفته شده و بالاخره اکثریت تشخیص داده و رای داده این را نمیشود گفت که يك مجلسی بی ربط رای داده تمام پولها را بالاخره ما می فهمیم و میدانیم و لازم برای مملکت میدانیم و رای میدهم میفرمایند که من میل دارم آقایان صحبت کنند و چهل نفر در این موضوع صحبت کنند الان تقریباً بیست روز بیشتر با آخر سال نداریم و باین ترتیب باید عید را هم تعطیل نکنیم و چهل روز حرف بزنیم یعنی فروردین را هم حرف بزنیم اکثریت مجلس و آقایان باسائی هم که اشاره کردند هیچ نگفتند که اقلیت هیچ صحبتی نکنند هر چه میل دارند صحبت بکنند و همه را هم آقایان بکنند اینجا نشسته اند و ما حاضریم جواب بدهیم چون ما الان هم سبقت میجوئیم الان موافقین چند نفر اجازه خواسته اند منتها لوت به بنده رسید و فرد فرد آقایان حاضرند بنام کلمات جواب بدهند دوره دوره منطبق است و دلیل و همه اش را صحبت کردن در کلیات بنده نمی فهمم برای چیست که دنیا دنیا می شود چهارتا این وضعیات و ترتیبات است که مشاهده

میفرمایند و باید با این ترتیبات عمل کرد و نا آخرش هم ما هستیم رئیس -- آقای باسائی موافقم رئیس -- آقای کازرونی موافقم رئیس -- آقای حاج شیخ بیات. ابخشید بکفوری کامل بفرمایند عده کافی نیست بعضی از نمایندگان -- تنفس رفیق -- خیر مخالف (در اینموقع بعضی از آقایان وارد شدند و عده کافی شد) رئیس -- آقای حاج شیخ بیات حاج شیخ بیات -- اساساً این لایحه را حالا که قرائت شد آقایان موافقین بقدری دستشان را زدند روی میز که اصلاً نگذاشتند ما بفهمیم و بشویم که موضوع و مطلب چیست برای اینکه اگر استماع میگردیم و میگذاشتند ممکن بود از جلالتی که درین ورقه نوشته شده يك نکته هائی را گرفت و عریاض در اطرافش کرد. ولی اساساً آقایان تصدیق میفرمایند که این حقیقه لایحه بودجه یکساله مملکت است و يك دوازدهم و دو دوازدهم نیست و در اینجا اجازه میخواهند آن قلم ها و آن بودجه های جزئی که در کمیسیون بودجه تصویب شده مطابق تصویب همان کمیسیون مجلس موافقت کند و اجازه بدهد که در آئینه بپردازند. اول بودجه های جزئی که در کمیسیون بودجه مطرح شده است يك قسمتش هنوز بمجلس شورای ملی نیامده است یعنی بنده ندیده ام. بودجه وزارت مالیه هنوز به بنده که یکی از نمایندگان هستم رسیده است و بخوانده ام بیستم بودجه وزارت مالیه جزئی از چه قرار است تا اینکه حاضر شوم امشب و مطابق آن ملاحظاتی که قبلاً کرده ام از

روی آن صورت چاپی تصدیق کنم و موافقت کنم که آیا آن تصویب کمیسیون بودجه مطابق با واقع بوده یا مخالف با واقع و يك قسمت هایش را يك مخالفت‌هایی بکنم و يك عریاضی در اطرافش بکنم. بلکه بعضی از قسمت های بودجه جزء بمجلس آمده است ولی يك قسمت های مهمش که قسمت اعظمش بودجه مالیه است بیا آمده زیرا بودجه معارف همانطور که بعضی آقایان اظهار فرمودند هر اندازه زیاد بشود باید در مقابل پنج مقابل ده مقابل بر آن افزوده شود و در اطراف آن اینقدر مباحثات نداریم که کمیسیون بحث کند که چرا صد هزار تومان خرج معارف شده و باید گفته شود که دو میلیون بودجه معارف برای مملکت ما خیلی کم است و هر چه ما اضافه عایدی پیدا کنیم باید تخصیص بدهیم به معارف مملکت. ولی آن مرکز حقیقی که صدنا دو بیست تا مدیر کل دارد و بالاخره ما هنوز نتوانسته ایم بفهمیم این مدیر کل ها چه میکنند؟...

بعضی از نمایندگان - صدنا ندارد

حاج شیخ بیات - بسیار خوب پنجاه تا اجازه بدهید بنده عریاضت را بکنم بنده عقیده مندم که اساساً بودجه مالیه باید مطابق عوائد مملکتی باشد یعنی همان طوریکه در همه جای دنیا معمول است که از روی عایدات مملکت هر اندازه ای که عوائد دارند صد پانزده صدی دوازده صدی ده خرج وصول برایش قرار میدهند باید در مملکت ما هم همان نظریه اعمال شود. بنابراین هفت کور بودجه مالیه مملکت برای ما خیلی سنگین است ولی وقتی که صد هزار تومان بر بودجه معارف افزوده میشود متصل پشت تریبون میگویند که صد هزار تومان اضافه شده است دیگر چه میگویند ولی هفت کور بودجه مالیه را نمیگویند. گرچه بنده شنیدم آقای وزیر مالیه در این نزدیکی بیک جرح و تعدیل هائی شروع کرده اند ولی گویا غالب بیست و پنج تومانی و سی تومان حقوقی ها هستند نه اشخاصی که سبب تومان حقوق دارد

و اراد هست بدست بیاورند يك مرتبه ديگر ماده را میخوانم که اگر فرمایشی داشته باشند همینجا بفرمایند که بنده جواب عرض کنم. در ضمن يك استفاده دیگری از خواندن این ماده می کنم که آقا متوجه بشوند به بینند در حقیقت نتیجه عملی این ماده پرداخت يك دوازدهم اسفند است. آن وقت با هم بحث می کنیم ببینیم که اثر این ماده تصویب نشود و دوازدهم اسفند روی ۳۰۴ مثل ده دوازدهمی که نا حالا تصویب شده و دوازدهم بهمن که آقایان البته باید تصویب بفرمایند بدهیم تفاوتش چیست؟ (برای اینکه مخارج مملکت البته باید تصویب کرد) من اول ماده را میخوانم؛

ماده واحده - مجلس شورای ملی عایدات مملکتی را از بابت ۱۳۰۶ مطابق تشخیص بجزء کمیسیون بودجه که بالغ بر مبلغ دو بیست و پنج و هشت میلیون و بیست و پنج هزار و هشتصد و هشتاد و نه تومان میشود تصویب و بوزارت مالیه اجازه میدهد که حقوق و مصارف هذه السنه وزارتخانه و ادارات دولتی و مستمریات و شهریه ها و حقوق منتظرین خدمت و سایر مخارج مملکتی را بر طبق بودجه های تفصیلی که در کمیسیون بودجه تصویب شده و جمع آن دو بیست و سی پنج میلیون و نهصد و پنجاه هزار و هشتصد و پانزده قران و ششصد دینار بالغ میگردد با تطبیق قانون محاسبات عمومی و قانون استخدام کشوری و قانون استخدام قضات و سایر قوانین مربوطه از اول

اسفند کار سازی دارد. ملاحظه می فرمائید در خبری که کمیسیون طبع و منتشر کرده است اولاً جزء عایدات طبع شده است که آقایان بدقت ملاحظه فرموده اند يك قسمتی از مخارج و بودجه ها هم در آن خبر که نا آن تاریخ تصویب شده بود. طبع شده يك قسمتی هم بعد تمام شده و بطبع داده شده. آن بودجه های جزئی هم که تحت طبع است میرسد توزیع میشود آقایان کاملاً از آنها مسبوق خواهند شد. اگر

اینجا را امروز آقایان تصویب نکنند آیا مخارج ماه اسفند را بچه ترتیب تصویب میکنند؟ ماه اسفندی که الان هم آن است ماه رمضان هم هست احیاء هم داریم شب عید هم داریم و یقین دارم که آقایان مایلند که در این موقع مخارج مملکتی را تصویب کرده باشند خوب از روی چه تصویب میکنند؟ اگر باین ترتیب تصویب نکنند از روی دوازدهم های معمولی تصویب ۳۰۴ و اضافاتی که درین مدت لوایحش تصویب شده است و منظم شده است باید بپردازیم. خوب است آقایان دقت بفرمایند و ببینند تفاوتش از حیث بودجه وزارت مالیه از نقطه نظر سال هفتصد و چهار و هشت هزار تومان و خرده است، مسئله دیگر اینکه اگر شما این را تصویب نکنید نه تنها اسفند با این تفاوت پرداخته میشود در اول فروردین و بعد از فروردین و ماه های بعد هم اگر کمیسیون بودجه و مجلس بودجه های ۳۰۷ را نتوانند به جزء بیاورند در مجلس تصویب کنند و دو ماه سه ماه طول بکشد هر چند ماهی که طول بکشد کمیسیون آزا با این تفاوت که مخالف صرفه جوئی است تصویب مینماید این است اصل مطلب که باید درست دقت بفرمایند. آقای تقی زاده که قبل از حضرتعالی اینجا تشریف داشتند و بحث می فرمودند بطوری مطلب را جلوه دادند مثل این بود که بعد از تصویب کردن این ماده و فراغت مجلس ازین ماده دیگر صحبت بودجه در مجلس نخواهد بود در صورتیکه اینطور نیست.

مدرس - اینطور است

وزیر مالیه - اینطور نیست. اشتباه میفرمائید. چرا اینطور نیست؟ برای این است که بودجه ۳۰۷ بجزء يك سهولتی برای مجلس دارد و حقیقتاً کمیسیون بودجه ۳۰۶ این خدمت را برای شما کرده است که يك صورت جزئی برای شما تمام کرده است که بودجه های ۳۰۷ که اکثراً تطبیق با همان بودجه ۳۰۶ میشود در کمیسیون بودجه ممکن است بيك فاصله خیلی کمی بگذرد و وقتی

بودجه که باید ازش کسر کرده بوده است. حالا از جناب شیخ بنده این مسئله را تحقیق میکنم که این بودجه که اینقدر مورد نظر است...

آقا سید یعقوب - حاجی را هم بفرمائید.

وزیر مالیه - ببخشید عذر میخواهم. این بودجه که این اندازه مورد نظر است و امروز يك مبلغ گراف و مهمی ازش کسر شده است آیا روا هست که آقا میل داشته باشند این زحمت را که کشیده شده و اینکه تصویب شده این ناقص بماند و بودجه اسفند را هم روی بودجه های ۳۰۴ بپردازیم و صبر کنیم ببینیم این بودجه کی عملی خواهد شد؟ نه. اینطور نیست و این را هم که شنیده اید بنده مشغول يك جرح و تعدیل هائی شده ام و این جرح و تعدیلها بقسمت ضعیف تاثیر میکند این هم يك فرمولی است که مکرر شنیده ام این فرمول برای فرار از تناقض است، ما برای فرار از داشتن تکیه و تکیه گاه برای آن فکری است که ایشان میخواهند اجرا کنند. یعنی چه؟ درست توضیح می کنم عرض خودم را. آقا خیلی مایل هستند که بودجه کسر شود. خودتان می فرمائید که بودجه مالیه این عرض و طول را دارد. آنوقت برای اینکه از همین فکر فرار بکنید میگوئید اگر جرح و تعدیل شروع شده از جزء ضعیف شروع شده آقا باید این را تصدیق بفرمائید که در هر بودجه وقتی به تناسب و مقایسه ملاحظه کنیم برای هر يك درجه عالی يك عده زیادی درجه پائین هست وزارت مالیه که آقا می فرمایند پنجاه تا صد تا اول فرمودند صد تا مدیر کل دارد و بعضی آقا بان گفتند سی تا دارد در صورتیکه روی همرفته مدیر کل یعنی دارای رتبه نه شاغل مقام وقتی که خیلی داشت بیش از هجده با نوزده تا نداشت. و اینها در وزارت مالیه هر کدام که در يك اداره رئیس هستند وقتی ملاحظه بفرمائید يك عده زیادی از رتبه های دیگر پائین زیر دست آنها هستند بدیهی است شما اگر يك اداره را حذف کنید

که گذشت و آمد به مجلس آقا بان با فراغ بال در روی يك مطلب واقعی بحث می کنند. بنده مخصوصاً از آقای مدرس که آن فرمایشات را می فرمایند از نظر اینکه همیشه فرمایشان منطقی است میپرسم که در فروردین ۳۰۷ بحث کردن روی بودجه ۳۰۶ اصلاً مورد دارد؟ نه. باید به فروردین که رسیدیم بودجه را بست و رفت کنار لکن درپ بحث در بودجه ۳۰۷ برای ما بسته نیست بلکه این ماده خیلی بیشتر از این درپ را برای ما باز می کند. زیرا بودجه های ۳۰۷ را سریعتر و سهل - التصویب تر می کند. آقای حاج شیخ بیات فرمودند که این بودجه ها اگر آمده بود و اگر این بودجه ها را ما دیده بودیم نظریاتی که در این بودجه ها داشتیم آن نظریات را در ضمن این ماده ذکر می کردیم. اگر چه همان طوری که عرض شد بعد از توجه باینکه این ماده فقط مؤثر در پرداخت اسفند خواهد بود لاغیر البته تصدیق میفرمائید که اگر بجای بودجه ۳۰۶ میگردیم بحث در تاریخ بود والا بحث در قضایای فعلی نمیشد باشد زیرا بازده ماهش گذشته است و نانیاً اینکه خود آقا اغلب بودجه ها را فرمودید که باید تصویب بشود و بایستی زیادشان کرد و کمک به آنها کرد و مثل زدید بودجه معارف را آقای تقی زاده هم خیلی مفصل در موضوع بودجه معارف صحبت کردند و مذاکره فرمودند و يك قدری دوره نمک معارف پروری و نمک معارف باشی را تجرید فرمودند. همه اینها صحیح است و هیچکس هم در هیچ جائی منکر این نیست زیرا تمام بودجه های این مملکت نه تنها معارف بودجه فواید عامه همینطور بودجه صحیه هم اینطور است و اغلب بودجه های این مملکت همیشه باضافه دارد. يك بودجه ایست این میانه که همیشه کاملاً مورد توجه آقا بان بوده و آن بودجه مالیه است این بودجه مالیه همیشه از وقتی که بنده شرافت شرکت در امور مجلسی را دارم چه بعنوان وکالت چه بسمت وزارت همیشه ضرب المثل بودجه گراف بودجه زیاد

يك رتبه هشت حذف می شود. يك یا دو رتبه هفت حذف میشود. يك رتبه ۹ حذف میشود ولی ممکن است سی تا رتبه های دو سه و چهار و پنج حذف شود این طبیعی است. پس خواستن تقلیل در خرج و خواستن تعدیل و مطابق احتیاج کردن يك ادارات و تشکیلاتی. این آقا جان قوت قلب میخواهد. این دیگر ملاحظه رضایت و عدم رضایت بر نمیدارد. باید اول معتقد شد که این کار اصلاح مملکت است یا نه؟ اگر معلوم شد که هست باید این کار بشود. و اگر معلوم شد نیست اینکار هم البته خوب نیست و این بودجه هم زیاد نیست بلکه باید بان بودجه هم افزود همانطور که برای معارف میکنید. ولی وقتی که آدم معتقد شد که این بودجه زیاد است و بایستی این بودجه را کسر کرد دیگر بایستی ملاحظات درش بشود. باید البته با يك قوت قلبی این کار را کرد. این کار را هم که بنده میکنم برای اجرای بودجه مصوبه است ولی البته مخصوصاً در مملکت ما بایستی این کار را با يك رعایت هائی کرد. آن رعایتها را هم بنده مدعی هستم که کاملاً کرده ام آن رعایتها چیست؟ این است که همانطوری که ما در مالیه ممکن است تشکیلات زیادی داشته باشیم، همانطور که ممکن است در مالیه احتیاج به کسر بودجه داشته باشیم، همانطور هم در مملکت هر روز بواسطه يك تشکیلات جدیدی، يك احتیاجات جدیدی يك ناسیسات جدیدی باید درست کنیم. شما در روز در مجلس رأی دادید برای اینکه ثبت اسناد را در این مملکت اجباری کنیم. این دوائر میخواهد، ادارات میخواهد، ادارات ثبت اسناد اجباری بایستی حتماً پیش از همه جا و هر کس از کسانی که از کارهای دیگر مطلع هستند و در نتیجه تقلیل بودجه بیکار میشوند استخدام کنند. چنانکه ملاحظه می فرمائید در همین جرح و تعدیلها در همین طهران ما قریب صد و سی تا صد و چهل نفر از هر اداره خارج کردیم و مطابق صورت اولی که بنده به آقای وزیر عدلیه دادم و ایشان

جواب دادند از این صد و سی چهل نفر صد و سیزده نفر را در همان صورت اول ایشان برای ثبت اسناد پذیرفتند باقی میماند بیست و پنج شش نفر از این عده هم عده را که بنده منتظر خدمت کرده ام شاید ده دوازده نفر بیشتر نیستند که آنها هم با حقوق و بارتبه های بالا هستند از نه و هشت و یکی دو تا هم هفت و اینها هم اشخاصی هستند که خودم برای مالیه احتیاج دارم منتها امروز احتیاج ندارم. فردا احتیاج دارم. می فرستم بولایات فقط شش هفت نفر را منتظر خدمت کرده ام. حکم انفصال نداده ام. باقی را هم که انتقال داده ام و مطابق صورتی که امشب به بنده رسیده و یادم مانده صد و سیزده نفر از آنها را در ثبت اسناد پذیرفته اند چون در ثبت اسناد احتیاج دارند، سجل احوال شما همینطور در ولایات و اینجا احتیاج با جزا دارند. و ما باید توجهها را معطوف کنیم بانهایی که اگر این خدمت از شان سلب شود راه معاششان بسته میشود. بد بخانه این عادت بد که در این مملکت پیش آمده و مردم این مملکت راه معیشت را فقط نوکری دولت میدانند این عادات بد باید از بین برود. البته این را نمیشود گفت که کار در این مملکت هست بلکه کار در این مملکت نیست ولی بان اندازه که اگر کسی بخواهد حقیقه برود کار بکند کار هست اما يك قدری ما بد عادت کرده ایم. حالا چه باید کرد؟ حالا که ما یک قدری بد عادت شده ایم کار هم بان اندازه ها که باید هنوز موجود نیست باید این ارفاقها را بعمل آورد این ارفاقها را بعمل آورد. این ارفاقها هم بعمل آمده است و از تمام مستخدمینی که بنده جرح و تعدیل میکنم و آقا این جرح و تعدیل را شاید صواب نمیدانند همین اشخاص

اغلب شاید در ادارات دیگر دولت طرف احتیاج هستند و بانها حقوق داده میشود و مشغول کار میشوند

حالا میخواهیم ببینیم که ما چه میبازیم. بر کردیم باصل مطلب. آقای حاج شیخ: میخواهیم ببینیم وقتی این ماده را تصویب کنیم چه میبازیم؟ منصفانه وقتی ملاحظه بفرمائید هیچ چیز نمیبازیم بلکه میبریم هم از حیث صرفه جوئی و هم از حیث وقت که برای مجلس هم این یکی از مسائل مهم است آقای تقی زاده در ضمن فرمایشاتشان اشاره فرمودند (و خیلی متأسفم که اینجا تشریف ندارند) به مسئله نقشه والام فالام و در ضمن هم تذکری دادند به لایحه خالصه انتقالی که میباید در مجلس و یکی دو لایحه دیگر بنده کاملاً تصدیق دارم که برای هر مملکت و برای هر مؤسسه و حتی برای هر فردی نقشه لازم است اینکه فرمودند زردید درس نیست بنده هم تصدیق میکنم که ما بواسطه همینکه (چنانچه خودشان هم اشاره کردند) فرصت نازده ای برای ما پیدا شده و بیش از چند سال نیست که ما داریم در این خط سیر میکنیم و يك نقشه حسابی از نقطه نظر مملکتی نداشته ایم صحیح است ولی يك نکته دیگری است که آنرا آقای تقی زاده از شما غفلت داشتند و بنده عرض میکنم و آن این است که ما در يك دوره از زندگانی زنی خودمان هستیم که آن دوره اولیش است و این کار هائی که می کنیم هیچکدام بان سرانجامی که این اندازه درس تشخیص الام فالام مؤثر باشد نرسیده است. نه اینکه مؤثر نیست و ما باید از این فکر عاری باشیم نه. ولی ملاحظه بفرمائید اگر کسی سر يك سفره باشد که نان و پنیر در آن سفره باشد یا يك کسی که سر سفره ای باشد که بیست جور سی جوهر غذا های مختلف باشد تصدیق بفرمائید که برای آن شخصیکه سر سفره نان و پنیر است تشخیص الام فالام کار آسانی نیست بالاخره جوع است و باید سد شود. اما هر وقتی که الشاء الله رسیدیم جلو سفره ای که بیست تاسی ناخوراک های لذیذ و خوب داشت آنوقت باید بیشتر رعایت الام فالام را کرد. همینطور سابقاً هم بنده يك موقعی پیدا کردم و عرض کردم در بودجه ۳۰۷ که حضور آقایان

تقدیم میشود و مطالعه میفرمایند ما شروع کرده ایم و سنک اولش را آنجا گذراده ایم و همانطور که آقای رفیع فرمودند بنده هم امیدوارم و در کمیسیون که خود ایشان عضو هستند آنجا مطلب را بحث می کنیم و اگر ایشان در آن اقلام يك چیزی را بیشتر مهم می دانند یا يك چیزی را کمتر با دلیل و برهان با هم کنار می آئیم توسعه دادن مسئله معارف و در اطراف آن حرف زدن مثل بحث کردن در يك بدیهی اولی است. اما باید ببینیم امروز نقشه حقیقی ما چیست اول نقشه ما امروز از وقتی که شروع کرده ایم در این خط زنی بقاء است، شرایط نگاهداری بقاء است. تصدیق می فرمائید که بقا بر هر چیز مقدم است. حتی بر معارف برای اینکه ما بخواهیم مدرسه درست کنیم برای اینکه ما بخواهیم مدرسه درست کنیم، برای این که ما بخواهیم معارف درست کنیم، برای اینکه ما ما افراد ملت را تربیت کنیم باید اول آنها را باقی نگاه داریم. اول باید هویت و حیثیت ملی آنها را حفظ کنیم. پس نقشه واقعی و اصلی که برای ما از هر چیز مقدم است نقشه بقاء است البته باقی این نقشه ها همه صحیح است و باید در موقع خودش بفکر بیفتیم و معارف هم در درجه اولیه است و هیچکدام این ها را نباید فراموش کرد. ولی این را هم باید دانست که ما هنوز در مقابل آن سفره عریض و طویل واقف نشده ایم. بودجه بیست و پنج میلیونی اصولاً برای يك مملکتی بعرض و طول مملکت ما. برای يك مملکتی که درس راه ساخته نشده، راه آهن ندارد هنوز راه شوسه ندارد، وسایل ارتباطیه ندارد، در يك همچو مملکتی که سه سال است چهار سال است دارد از ملوک الطوائفی خارج میشود در چنین مملکتی ماهنوز در مقابل سفره نان و پنیر هستیم، اینرا ما همیشه باید منظور نظر داشته باشیم و حالا برای اینکه در خانمه عریض جلب توجه و مرخمت قلبی آقای حاج شیخ را

اسبب باین ماده بکنم و انشاء الله آن ورقه سفیدشان را از شان بگیرم میخواهم این تبصره را هم برایشان بخوانم دقت بفرمایند برای اینکه شاید این تبصره هم مثل ماده درست مورد توجهشان نشده باشد

تبصره - مبلغ يك میلیون و صد و هشتاد هزار لیره از عایدات ۱۳۰۶ نفق جنوب در جزو عواید سنه ۱۳۰۷ منظور شده و معادل جمع پیش بینی شده در بودجه ۱۳۰۶ از این بابت از محل اضافی وصولی سایر منابع عایدات ۱۳۰۶ برای مخارج مربوطه تخصیص داده می شود. ملاحظه بفرمائید این بودجه ۱۳۰۶ عوایدش را که کمیسیون بودجه هم طبع و توزیع کرده چهار میلیون و چهار صد هزار تومان از بابت عواید نفق جنوب ۳۰۶ پیش بینی کرده است البته این پیش بینی در موقعی بود که این حساب معلوم نبود حالا ما این چهار میلیون و چهار صد هزار تومان را هم از نوبت این جمع بر میداریم برای شما و میبریم در بودجه ۳۰۷ و تمام مخارجتان را متقبل هستیم که از اضافه وصولی منابع دیگر عایداتمان بپردازیم بعلاوه نه تنها این مخارج که از این بابت بوده از اضافه وصولی سایر عواید می پردازیم و يك میلیون و صد و هشتاد هزار لیره حقیقه در بودجه ۳۰۶ برای شما صرفه جوئی میکنیم میبریم جای دیگر ولی باز علاوه بر مخارج بنده که وزیر مالیه هستم پشت این تریبون رسماً بشما عرض میکنم که منابع زیادی هم از همین ۱۳۰۶ برای تامین سرمایه بانک نان داریم در صورتیکه آقایان فراموش نکنید که چه لواحق مهمی را همینجا رأی دادید که قریب شاید يك میلیون و خرده راجع باضافات ۳۰۵ بود که رأی دادید و تمام آنها را میپردازیم و تمام آن تعهدات را قبول میکنیم و بنده گمان میکنم اینها باید بگذردی قلب آقای حاج شیخ را رؤف بکنند و سبب دلخوشی و خوشوقتی بنده فراهم شود.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم.

رئیس - آقای فیروز آبادی پیشنهاد تنفس کرده اند. بفرمائید.

فیروز آبادی - بنده نظرم این نیست که برویم ده دقیقه یا بیست دقیقه تنفس کنیم و بر گردیم غرضم این است که برویم آنجا مطالب را بپرسیم ملتفت شویم شاید بفرمائیش آقای وزیر مالیه ما هم ورقه سفید بدهیم الان ما نمیدانیم چیست و چون نمی دانیم ممکن است ورقه کبود بدهیم یا این که متمنع باشیم و اگر در خارج برویم بقدر ده دقیقه يك ربع صحت بکنیم و توضیحات بخواهیم و بر گردیم ممکن است رأی بدهیم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده عرض کردم با کفایت مذاکرات مخالفم.

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای فیروز آبادی آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (چند نفری قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد. آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - در اینجا آقای وزیر مالیه که خوب حقیقه يك وزیر فعال مبرز ناطقی است و کمتر میشود حقیقه در مقابل ایشان صحبت کرد خودشان تصدیق می فرمایند.

رئیس - راجع به کفایت مذاکرات بفرمائید

آقا سید یعقوب - بله عرض میکنم، يك بیاناتی فرمودند که جلب توجه مجلس را کردند که این بودجه برای یکماه بیشتر نیست بنده اجازه میخواهم که خدمت آقای وزیر با دلیل عرض کنم و اثبات کنم که این بودجه ۱۳۰۷ است خواستم عرض کنم که آقای وزیر مبرهن باینکه برهائی فرمودند که برای ما مشتبه شد اینست که بنده استدعا میکنم که اکثریت که آقایان باسائی بیرق دارند هستند و آقایان

فیروز آبادی حمله میکنند اجازه بدهند که بنده عرضم را عرض کنم

رئیس - آقای حاج آقا رضا رفیع

رفیع - من تعجب میکنم از نماینده محترم که در کمیسیون بودجه تشریف دارند و در حضور ایشان تمام مذاکرات شده است آن مذاکراتی که باید بشود شد و آقای وزیر مالیه هم تمام را توضیح دادند و همه آقایان شنیدند بالاخره هشتاد نفر نود نفر از آقایان اطلاع دارند رای میدهند که این فقط برای اسفند است و میخواهند بودجه ۳۰۶ را بگذارند يك آقایانی هم رای نخواهند داد و رای کبود خواهند داد و اگر هزار دلیل برایشان بیاورید فایده ندارد و يك دو بعد از نصف شب ما را خلاص میکنند اینکه دلیل ندارد

رئیس - آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام

فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. پیشنهاد آقای فهیمی

(باین شکل خوانده شد)

تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم:

کلیه اضافه حقوق و ترفیع رتبه در بودجه ۱۳۰۶ نسبت به بودجه و تشکیلات ۱۳۰۴ باید با رعایت مواد ۱۷ - ۲۰ - ۲۵ ، ۲۶ و ۲۷ قانون استخدام کشوری بعمل آید (در اینموقع آقای رئیس از مجلس خارج و آقای مرتضی قلیخان بیات نایب رئیس بمقام ریاست جلوس نمودند)

نایب رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - اگر چه در لایحه ذکر شده است بر طبق قانون و میبایستی قانون حتماً معمول باشد ولی متأسفانه در عمل دیده ام که بقانون که عمل نشده است برخلاف مدلول قانون رفتار شده است این بود که بنده ناچار این پیشنهاد را کردم غالباً آقایان در ضمن مذاکراتشان يك اعتراضاتی بقانون استخدام می فرمایند که این قانون خیلی اسباب

سنگینی بودجه ها شده است و اسباب زحمت ادارات شده در صورتیکه بنده عرض میکنم این سنگینی بودجه ها بیشتر بواسطه عدم رعایت قانون است شاید در خیلی از ادارات اشخاصی هستند که در ظرف دو سال یا سه سال چندین رتبه ترفیع پیدا کرده اند در صورتیکه بیشتر در سر يك کار بوده اند و در صورتیکه قانون استخدام ترفیع را فرع شغل قرار داده است آن هم در صورتیکه محل خالی در رتبه بالاتر باشد و شخص هم چند سال در رتبه پایین تر خدمت کرده باشد میتواند به رتبه بالا نایل شود و اگر محل خالی پیدا نشد و مستخدم مزبور شش سال در يك رتبه باقی ماند آنوقت بطور افتخاری میتوان آن رتبه را باو داد. موادی را که اشاره کردم مواد ۱۷ و ۲۰ است که بموجب این دو ماده ترفیع رتبه منوط باحتیاج وزارتخانه است یکی هم ماده ۲۳ است که مخصوصاً می نویسد: بدون طی رتبه مادون رتبه مافوق نمیتوان قائل شد مشروط بر اینکه در هر يك از مراتب اول و دوم و سوم و چهارم مذکوره در ماده ۱۵ الاقل دو سال و در هر يك از سایر مراتب لا اقل سه سال خدمت کرده باشند یکی هم ماده ۲۵ است که میگوید هرگاه مستخدمی بموجب ماده ۲۳ مستحق ترفیع رتبه شده و بواسطه نبودن محل ترفیع نائل نگردد و در حدود تفاوت بین حد اقل اکثر مقرری مقام خود اضافه حقوق دریافت خواهد نمود یکی هم ماده ۲۶ است که میگوید ترفیع رتبه دو قسم است رسمی و افتخاری یکی هم ماده ۲۷ است که میگوید کسانی که پس از شش سال خدمت در يك مقام استعداد ارتقاء بمقام بالاتری را ندارند حق اضافه مقرری خواهند داشت و میزان این اضافه از خمس آخرین مقرری مستخدم تجاوز نمی کند این ها شرایطی است که قانون استخدام برای ترفیع رتبه و اضافه حقوق قائل شده است اما بطوریکه عرض کردم در سنوات اخیر در ادارات این ترتیبات رعایت نشده است. يك اشخاصی وارد در وزارتخانهها شده اند. و در ظرف يك مدت قلیل چندین مرتبه

اضافه حقوق و ترفیع رتبه برای آنها منظور شده است و اینها اسباب سنگینی بودجه میشود و اسباب این می شود که بواسطه سنگینی بودجه يك عده دیگری را از کار بیکار کنند. این است که بنده برای تذکر پیشنهاد کردم که در ماده قید شود که ارتقاء و انتظار خدمت و ترفیع رتبه در بودجه ۱۳۰۶ یعنی در بودجه جدید که از اسفند باین طرف است با رعایت قانون استخدام باشد البته وزارت خانهها و مخصوصاً وزارت مالیه از خیلی از زحمانی که بانها وارد می آید راحت خواهند شد

نایب رئیس - پیشنهادی از طرف آقای دکتر مصدق رسیده است قرائت میشود. چون راجع بخدمت جلسه مقدم است

(این قسم قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که جلسه ختم شود

نایب رئیس - آقای دکتر مصدق

دکتر مصدق - یکی از خصائص حکومت شوروی دادن مجال در فکر است که باید باعضاء حکومت شوروی مجال بدهند که با يك وقتی بتوانند در سائیل تأمل کنند فکر کنند و با يك نظریات کاملی اگر يك لایحه پیشنهاد میشود رای بدهند. بنده قبل از اینکه این لایحه را به بینم حقیقه مردد بودم که ورقه سفید بدم یا آبی چون نمیدانستیم که حقیقه این بودجه صحیح است که رأی سفید بدم یا صحیح نیست که رأی آبی بدهیم و بکلی مردد بودم ولی بعد که این لایحه را بنده گرفتم و خواندم دیدم که این بودجه ۱۳۰۷ است.

مدرس - و ۱۳۰۸

دکتر مصدق - بنده میپرسم از يك مجلس شورای ملی و از يك دولتی که چطور می خواهند این بودجه را بگذارند؟ زیرا که این جا می نویسد: مجلس شورای ملی عایدات مملکتی را از باب ۱۳۰۶ مطابق تشخیص به جزء کمیسیون بودجه که بالغ بر مبلغ ۲۵ میلیون تومان است تصویب و بوزارت مالیه اجازه میدهد که حقوق

و مصارف وزارت خانهها و ادارات درای و مستمریات و شهریه ها و حقوق منظرین خدمت و سایر مخارج مملکتی را بر طبق بودجه های تفصیلی که در کمیسیون بودجه تصویب شده است و جمع آن مبلغ ۲۳ میلیون و کسری تومان بالغ می گردد با تطبیق قانون محاسبات عمومی و قانون استخدام کشوری و قانون استخدام قضاة و سایر قوانین مشروطه از اول اسفند کار سازی دارد عبارت از اول اسفند یعنی چه؟ یعنی از اول اسفند تا آخر اسفند؟ یا از اول سال تا آخر سال دیگر؟

نایب رئیس - آقا راجع بخدمت جلسه بفرمائید

دکتر مصدق - بلی اگر واقعا مال اسفند است

خوب است این را توضیح بدهند که ما ملتفت بشویم اگر هم مال تمام سال است خوب آزار هم بگویند. باین جهت بنده پیشنهاد ختم جلسه کردم که با جلسه ختم شود یا تنفس داده شود تا ما يك مطالعاتی بکنیم و فکر کنیم که اگر باید بودجه یکسال یا دو سال بعد را ما امشب تصویب کنیم آزار هم نفهمیم

وزیر مالیه - البته ختم جلسه یا عدم ختم جلسه چیزی نیست که مربوط به بنده باشد و با آقایان نمایندگان محترم است بنده فقط میتوانم از آقایان نمایندگان تقاضا کنم که موافقت فرمایند جلسه ختم نشود چون استدلال آقای دکتر مصدق راجع بخدمت جلسه نبود و يك موضوعی را راجع به لایحه فرمودند این بود که بنده جواب عرض میکنم. اگر ممکن بود که يك شوخی بکنم عرض میکردم اختیار حضرت فیل را دارید برای اینکه این بودجه ۱۳۰۶ و مال اسفند ۱۳۰۶ است از اول اسفند که نوشته شده از تاریخ تصویب امشب که دم اسفند است نیست از اول اسفند یعنی از اول اینماه تا آخر این ماه.

دکتر مصدق - پس اینرا بنویسید

وزیر مالیه - بسیار خوب میل دارید می نویسم

اصلاح عبارتی پیشنهاد کنید که از اول اسفند تا آخر اسفند دوباره تکرار میکنم از اول اسفند ۱۳۰۶ تا آخر اسفند ۱۳۰۶ ایشان پیشنهاد میفرمایند بنده هم موافقت میکنم دیگر محتاج باین نیست که ایشان پیشنهاد ختم جلسه بکنند این واضح است

دکتر مصدق - بسیار خوب پیشنهاد میکنم

نایب رئیس - رای میگیریم بختم جلسه

دکتر مصدق - استرداد میکنم

وزیر مالیه - خوب. حالا اجازه میفرمایید جواب

آقای فهمی را عرض کنم؟

نایب رئیس - بفرمایید

وزیر مالیه - عرض میکنم که پیشنهاد آقای فهمی ذکر يك دو سه فقره از مواد قانون استخدام بود و مکلف کردن وزارت مالیه رعایت آن مواد - البته این پیشنهاد را که ایشان کردند ناچار ما يك مطالعه و مراجعه بقانون بوده ولی حقیقه بنده با شنیدن و با خواندن این ماده باز نمی دانم مقصود واقعی و حقیقی چیست؟ زیرا که این مواد قانون استخدام است و ما هم مکلف هستیم که تمام قانون استخدام را اجرا کنیم و تمام اوادش را هم مکلف هستیم اجرا کنیم بنا بر این مانباید يك یا دو ماده را استثناء کنیم و در قانون ذکر کنیم فلان ماده را باید اجرا کرد این صحیح نیست. حالا اگر آقای فهمی مقصودشان این است که در اجرای مواد قانون سابقاً يك تسامحی شده است و میخواهند تذکر بدهند که این تسامحات نشود این دیگر محتاج بذکر این پیشنهاد نیست ما خودمان در ماده نوشته ایم که با رعایت قانون استخدام کشوری و قانون استخدام قضات و هیچ استثنائی نکرده ایم حالا اگر نظر آقایانست که يك مسامحه هائی شده و دیگر نباید بشود البته ما هم از نقطه نظر اجرای قانون مأموریم و خودمان را مقید می کنیم که این قبیل مسامحه ها دیگر نشود و اگر نظر دیگری هم دارند باز ممکن است آن نظریات شان را در خارج بطور تذکر بفرمایند و قضیه

بکنیم و اگر حالا تنفس داده شود آخر شب است یادبگر بر نمی گردند باعده کافی نمیشود و باز میماند و مذاکرات این جلسه هم نتایج می شود خوبست موافقت بفرمایند که بجای این پیشنهادها باصل مطلب بپردازیم و يك مرتبه جلسه را ختم کنیم

نایب رئیس - رای میگیریم به پیشنهاد آقای فهمی آقایانیکه موافقت قیام فرمایند

(عده قلیلی برخاستند)

نایب رئیس - تصویب نشد. پیشنهاد آقای حاج شیخ بیات.

(این قسم قرائت شد)

پیشنهاد میکنم تبصره بقرار ذیل نوشته شود: تبصره - مبلغ اضافی ۱۳۰۶ که در این لایحه ذکر شده اختصاص دارد ب سرمایه بانك ملی

حاج شیخ بیات - بنده عقیده دارم که در دوره ششم پارلمان و مجلس شورای ملی يك افتخار بزرگی که این مجلس برد مسئله لایحه بانك ملی است و در آتقانون هم سرمایه که مجلس برای او قائل شده بود اضافات سنوات ۱۳۰۵ بود بعد يك لوایح اضافی دولت آورد و بکلی آن ماده را که راجع ب سرمایه بانك قید شده بود از بین برد و در اینجا آقای وزیر مالیه فرمودند که ما يك اضافه مهمی در ۱۳۰۶ پیدا کرده ایم و آنرا در اینجا قید و ذکر کردیم که جزء بودجه مملکتی برای سنه ۱۳۰۷ باشد. از آن طرف هم در موقعی که آن لایحه اضافات مطرح بود بعضی از آقایان این جا مخالفت کردند که این اضافات برای سرمایه بانك ملی تخصیص داده شده. این گذشت باز از طرف دولت گفته شد که شما لایحه راجع بمتخصص بانك را بگذرانید ما بانك را تأسیس می کنیم حالا بنده آمدم اینجا و تقاضا میکنم که آقای وزیر مالیه هم موافقت بفرمایند با این نظریه برای تشکیل این بانك که هر چه زودتر ممکن است این بانك تأسیس شود مخصوصاً هم چون لایحه متخصص از مجلس گذشته است و اگر

يك سرمایه هم مطابق همین لایحه که سرمایه هنگفتی است برای بانك تخصیص داده شود گمان میکنم ما دو سه ماه دیگر دارای يك بانك صحیحی باشیم از این جهت بنده تقاضا میکنم از آقایان نمایندگان محترم که موافقت بفرمایند که این قدم مهم را ما برداریم و این خدمت مهم ملی را انجام بدهیم.

وزیر مالیه - بنده موقع را گفتیم می شمارم که با اطلاع نمایندگان محترم برسانم که رئیس بانك ملی مان هم تعیین شد و معرفی شد و عنقریب حرکت خواهد کرد یعنی امروز يك تلگرافی از آقای فرزند وزیر مختار آلمان داشتم راجع باخبار و اطلاع از این قضیه. اما راجع بقسمت پیشنهاد آقای حاج شیخ بیات گمان میکنم که شاید این جا تشریف نداشتند که در اینجا راجع باین قضیه بحث طولانی شد. بانك ملی بقدر کافی سرمایه خواهد داشت و این يك میلیون و ۱۸۰ هزار لیره هم که ملاحظه میفرمایید بسنه ۱۳۰۷ انتقال داده شده است از بابت این نیست که تنها ما يك اضافه عایدات داریم بلکه برای اینست که ما يك عمل مملکتی را هم اصلاح کنیم چون در مدت گذشته عواید نفت جنوب يك مبلغی پیش بینی میشد و آن مبلغ پیش بینی شده را در بودجه جمع میکردند و همیشه این پیش بینی ها کم و زیاد بود و جمع و خرج متناسب نمیشد ولی حالا ما این عملی را که می کنیم مبلغ آن در بودجه ۳۰۶ حساب و تفریغ شده و روشن شده و مال سال قبل را جمع می کنیم و جزء بودجه سال ۱۳۰۷ معین میکنم و عواید و مخارجش را مرتب می کنیم و باین واسطه يك قدم بزرگی برای اصلاح طرز بودجه مملکتی برداشته میشود باین ملاحظه بنده خواهش میکنم که آقای حاج شیخ مساعدت بفرمایند و بگذارند همین ترتیبی که ذکر شده عمل شود و پیشنهاد خودشان را مسترد بفرمایند.

نایب رئیس - رای میگیریم به پیشنهاد آقای حاج شیخ بیات آقایان موافقت قیام فرمایند.

(عده قلبی قیام نمودند)

نایب رئیس - قابل توجه نشد، پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب -

(این قسم خوانده شد)

ماده الحاقیه را پیشنهاد می کنم؛ وزارت عالی مکلف است بودجه های وزارتخانه ها را مطابق مواد قانون استخدام و با در نظر گرفتن جزء اخیر ماده ۲۰ قانون استخدام بپردازد.

آقا سید یعقوب - بنده الان با زبان ملیت خودم از عملیات وزیر مالیه شکر گذاری می کنم چرا؟ اولاً این را بگویم بعد جمله هم بهش میگویم چرا؟ برای اینکه می بینم که در دوره ششم وزیر مالیه آمده است این چاه و اوند ما را بسال دیگر قرار داده است ۱۴ کرور برای ما ذخیره کرده است حقیقه من بنام نمایندگی خودم از عملیات آقای وزیر مالیه شکر گذاری می کنم و این بهترین قدمی بوده است که بعد از رفتن آمریکائی ها بر داشته اند و نباید حقائق از بین برود بنده هم میگویم تاریخ هم میگوید که حقیقه وزارت عالی فعالیتی بخرج داد و قدمهای بزرگی برداشت برای ما ولی از يك مسئله ناچارم دفاع کنم و آن مسئله این است که گفتم این بودجه بودجه ۱۳۰۷ خواهد شد خود وزارت مالیه هم تصدیق میکند که این بودجه بودجه ۱۳۰۷ خواهد شد دلباش چه چیز است؟ این است که خودشان فرمودند که ما دوازدهم هارا مطابق این لایحه خواهیم آورد پس باید تصدیق بفرمائید که در واقع ما امشب رای میدهیم به بودجه تفصیلی ۱۳۰۷ هم بعبادتش هم بخارجش چرا؟ بعلت اینکه در اول گفتند که در فروردین و اردی بهشت و خرداد و تیر ماه تماماً دوازدهم میباشد روی این لایحه نه روی قانون بودجه ۱۳۰۴ قانون بودجه ۱۳۰۴ هم بنظر می آید که تفصیلی از مجلس نگذشته در سید و شش هم بودجه تفصیلی نگذشته است از نظر مجلس و شما می خواهید ۱۳۰۷ را مطابق ۱۳۰۶ بدهید پس بنظر بنده این چیزی که میگذرد این ماده واحده

قاعده و اساس بودجه ۱۳۰۷ است همانطوری که آقای دکتر مصدق و دیگران هم فرمودند و ابرادی هم بابشان وارد نیست. بگویم هم ابرادی نیست بلکه ابراد بر مجلس است که با کمتر فشار وارد آورده اند ما هم کمتر بوزراء فشار آوردیم که چرا بودجه را زودتر بیاورند پس ابراد بر مجلس است. بکنفر از مجلس با فشار وارد بیاورد که کمیسیون بودجه گو بودجه نان...

جمعی از نمایندگان - (با همهمه) هزار مرتبه گفتیم فریاد زدیم

(صدای زنگ نایب رئیس)

آقا سید یعقوب - بیخود همهمه نکنید. هیچکدامتان نکته تید این صورت های مجلس حاضر است حالا همه بلبل شده اید. عرض کنم راجع باین ماده صحبت نمی داشتم مقام ریاست هم تصدیق میفرمایند که اکثریت مجلس بقدری بی رحمی کردند که نگذاشتند لا اقل دوسه نفر صحبت بدارند و فوراً رای دادند معلوم است حکومت هم با اکثریت است و حکمش قاطع است و بنده ناچارم در بعضی مسائل که نظری دارم در ماده واحده عرض کنم و ابرادی هم البته بر بنده وارد نیست و مطابق ماده ۶۳ هم چون شور اول است نمیشود بر بنده ابراد کرد...

دکتر طاهری - چرا مشمول ماده ۶۳ هست

آقا سید یعقوب - این را هم خودم خدمت نان عرض کردم. خلاصه این مسئله برای خاطر اینکه آقایان نمایندگان و آقای وزیر مالیه مستحضر باشند که در جزء اخیر ماده ۲۰ قانون استخدام مصرح است که ترقی از رتبه مادون برتبه مافوق شرطش این است که وزارت خانه آن رتبه را لازم داشته باشد این معنایش این است که اگر لازم ندارند ترقی ندهند ولی در این مدت هر کس آمده است و توی خانه اش نشسته است و مواجب گرفته است آمده اند او را بالا بردند. چرا؟ برای اینکه میگویند مرور زمان بر او گذشته است با ما منتظر خدمت است دارد حقوق انتظار

خدمت میگیرد يك مرتبه میرود بالا چرا؟ چون میگویند مرور زمان بر او گذشته است هر چه هم فریاد زدیم بجائی نرسید. بنده همیشه فریاد زده ام که این قانون استخدام يك ازدهای دمائی خواهد شد که مملکت ما را می بلعد با اینکه در همین قانون جاهائی هم دارد که برای مملکت مفید است ولی میبایند رفوری بلامبیرند اشخاص را. در صورتیکه با این اقدامات اخیر وزیر مالیه اگر بیایند و این ماده را هم در وزارت خانه ملاحظه کنند نه وزارت مالیه بلکه در تمام وزارتخانه ها خواهند دید که چقدر حملات بوزارت خانه کمتر میشود و چقدر کارها سریع تر خواهد گذشت و عملی تر خواهد شد از آن طرف هم يك صرفه جوئی کاملی در بودجه خواهد شد این است که بنده پیشنهاد کردم اینجا اضافه شود که آن قسمت را مکلف باشند در نظر بگیرند و نا رتبه را احتیاج نداشته باشند بکسی ندهند و اشخاص را بیجهت ارتقاء ندهند و بعنوان اینکه سال گذشته و مرور زمان گذشته بالا بیاورند بیفین و بین الله اینها يك چیزهایی است که مطابقه با فلسفه و با روح قانون نمیکند خدمت نکرده توی خانه اش گرفته و نشسته حقوق گرفته ارتقاء رتبه هم میگیرد. گمان نمی کنم روح اکثریت مقدس هم با این ترتیبات موافق باشد و خوب است. باین پیشنهاد رای بدهند.

وزیر مالیه - اولاً راجع باینکه نماینده محترم فرمودند این بودجه بودجه ۱۳۰۷ است اگر این طور عقیده داشته باشیم که مجلس شورای ملی اجازه خواهد داد يك سال دیگر هم ما با اصول دوازدهم زندگی کنیم بی و آنوقت هم نازه چه فرق می کند که آن دوازدهم ها روی بودجه کهنه ۱۳۰۴ و لوایح اضافی که بعد ها تصویب شده باشد یا از روی بودجه جدید که نازه تر و متناسب تر با احتیاجات و مقتضیات است داده شود؟ ولی بنده عقیده ام این است که آقایان محترم این اجازه را نخواهند داد و امید دارم که آقایان محترم هم سعی خواهند فرمود که در دو ماهه اول بودجه های ۳۰۷

را بیاورند بمجلس و چون بودجه های جزء سنه ۳۰۶ در کمیسیون بدقت و بجزء رسیدگی و تصویب شده این بودجه ها بیاید و مآخذ بودجه های ۱۳۰۷ میشود و دقتش هم شده چندانی وقتی هم لازم نخواهد داشت پس در این صورت با اظهار تشکری که از ملاحظتهای آقا می کنم عرض میکنم و تأیید میکنم که تأثیر این ماده فقط برای پرداخت اسفند است و اما آن قسمت راجع بماده ۲۰ قانون استخدام اینجا هم باز سطلب برای بنده روشن نیست اگر عقیده شان این است که در مواد قانون استخدام يك ابهامی است با آن مواد را قوه مجریه سوء تفسیر و سوء تعبیر کرده است و بد اجرا کرده است راه این این است که بموجب يك طرحی يك ماده آقایان برای اصلاح آن ماده با مواد تهیه کنند و آنها را اصلاح کنند. اگر هم خیر نظری که آقا دارند در نتیجه سوء تعبیر و تفسیر با در نتیجه ابهام نیست و قانون استخدام هم اصلاً این نظری که فرمودند نداشته است البته آنوقت ما مورد اعتراض نیستیم و قانون را ما مکلف هستیم اجرا کنیم. در هر حال آنچه که بنده استنباط می کنم از قانون استخدام این نظریه آقای آقا سید یعقوب يك نظریه ایست که قابل دفاع است و نظر بنده هم صحیح است ولی جای این مذاکره اینجا نیست و این را يك طرحی برایش تهیه کنند و ما هم مطالعه میکنیم و موافقت میکنیم که با دقت و در موقع خودش اصلاح شود و بگذرد و حقیقه اگر يك اشتباهی است آن اشتباه رفع شود و خوب است آقا پیشنهادشان را مسترد بفرمایند.

آقا سید یعقوب - بنده استرداد می کنم.

نایب رئیس - پیشنهاد آقای محمد ولی میرزا و فرشی.

(این قسم خوانده شد)

در ماده واحده علاوه شود: تبصره - پیشنهاد میکنیم مبلغ ده هزار تومان از محل اضافه عایدات راه سنه ۱۳۰۶

برای مرمت سد میدان چای تبریز منظور و به مصرف برسانند.

بعضی از نمایندگان - اضافه خرج است نمی شود پیشنهاد کرد.

نایب رئیس - بک پیشنهاد هم در همین زمینه از طرف جمعی از آقایان رسیده است قرائت میشود (این قسم قرائت شد)

تبصره ذیل رایبیشنهاد میمائیم: مبلغ ده هزار تومان که برای مخارج تعمیر رودخانه شهر تبریز از طرف دولت پیشنهاد شده است در جمع بودجه کل منظور شود عدل نقه الاسلامی - مولوی - اسکندری و بعضی دیگر حاج آقا رضا رفیع - این هم اضافه خرج است نمی شود.

نایب رئیس - وکیل کلیه نمی تواند پیشنهاد خرج بکند.

(جمعی از نمایندگان - صحیح است)

عدل - اجازه میفرمائید توضیحی عرض کنم؟
شیرازی - اساساً این موضوع قابل مذاکره نیست
کازرونی - عقیده شان این است که دخل است

نایب رئیس - پیشنهاد آقای دکتر طاهری

(اینقسم قرائت گردید)

پیشنهاد می کنم که در سطر اخیر بعد از عبارت و سایر قوانین مربوطه اضافه شود با رعایت تبصره سوم بودجه و زارن معارف تا آخر.

نایب رئیس - بک پیشنهاد دیگری هم در همین زمینه رسیده است قرائت میشود

(این قسم قرائت شد)

پیشنهاد می کنم بر ماده اضافه شود: با رعایت تبصره سوم بودجه و زارن معارف

بامداد - ملک مدنی - خطیبی

دکتر طاهری - موضوع این پیشنهاد این است که

بند پیشنهاد میکنم بجای از اول اسفند نوشته شود در ماه اسفند کارسازی شود

وزیر مالیه - بنده موافقت میکنم با این پیشنهاد

نایب رئیس - آقای دکتر مصدق دیگر توضیح ندارد؟
دکتر مصدق خیر

نایب رئیس - پیشنهادی هم آقای فیروز آبادی در همین زمینه داده اند

فیروز آبادی - نظر بنده هم تا این شد

نایب رئیس - پیشنهاد آقای دشتی

(اینطور قرائت شد)

بند پیشنهاد میکنم جمله مستمریات و شهریه ها حذف شود و اگر دولت آنها را لازم بداند بودجه تفصیلی آن بمجلس شورای ملی آمده و لزوم و عدم لزوم آن به تصویب اکثریت مجلس برسد

دشتی - بنده همیشه با شهریه و مستمری مخالف بودم و در کمیسیون بودجه هم همیشه مخالفت کرده ام و دو دلیل کوچک مختصر هم از برای مخالفت با شهریه و مستمری دارم:

یکی اینکه آنهایی که مالیات میدهند و از دادن پول آنها بودجه مملکت تشکیل میشود آنها بجا اجازه نمیدهند که پول آنها را بدهیم بفقراء چون غالباً آقایان دلیل می آورند که این پول باشخاصی داده میشود که فقیرند و آن کسانی که مستمری میگیرند و شهریه میگیرند بی بضاعت و فقیرند و واجب الترحم هستند. این دلیل شان است. اما بالاخره رعایای کرمان و شیراز و تبریز اینها مسؤل فقر و فلاکت مردم که نیستند آقا: اینها پول را برای حکومت مملکت و سعادت عمومی و تأمین آن میدهند نه برای چند نفر فقیر و بی بضاعت یا کسانی که در طهران نشسته اند که آنها شهریه و مستمری داده شود و بالاخره این منطق نحیف را نمیشود بهیچ کجای دنیا قبولاند که چون این اشخاص فقیرند باید آنها

اعانت کرد اگر شما خیلی دل نان میسوزد برای این اشخاص از جیب نان در بیاورید و بدهید این پول که مال ما نیست که ما بدهیم این پول را برای چیزهای دیگر داده اند برای معارف برای صحیفه برای تنظیمات مملکت داده اند این را نداده اند که ما مفتی بدهیم بدیگران بخورند بنا بر این این منطق نحیف است و در هیچ جای دنیا حتی در مالک وحشی هم این را نمی پسندند که بک پولی از مردم بگیرند و در صورتیکه بجا اجازه هم نداده باشند آنوقت بدهیم بیک مشت مردم دیگر. اگر می خواهید بدهید از کسبه قنوت خود نان بدهید. و دلیل دیگر این است که اساساً مستمری و شهریه بد است زیرا که حقیقه مردم را دادن مستمری و شهریه مفت خور میکند و این خیرات و مبرات در صورتی صحیح است که انسان اولاً از جیب خودش بدهد ثانیاً بکسانی بدهد که مستأصل باشند و نتوانند کار کنند خوب البته بن هم ماهی صد تومان بدهند بنده دیگر هیچ داعی ندارم بیایم کار کنم بالاخره اگر ما بک مردمان مذهبی هم باشیم باید بزرگان دین خودمان نگاه کنیم و آنها اقتدا کنیم مشهور است که حضرت امیرالمؤمنین (ع) همیشه زحمت میکشید و کار میکرد و ارتزاق میکرد بالاخره میگویند فلانکس ملا است فلانکس سید است فلانکس خدمت کرده است فلانکس چه کرده است این منطقها که شاهزاده محمدولی میرزا آمدند اینجا رفتند اگر اینها مشمول قانون استخدام اند خوب آقا جان بالاخره باید حقوق نقاعد بگیرند اگر هم نیستند که دولت مسؤل نیست بکسی شهریه و مستمری بدهد. حالا با وجود همه اینها دولت اگر لازم میدانند که بعضی از این اشخاص شهریه و مستمری داده شود صبر کنند این ماده واحده بگذرد بعد آن صورت مستمریات و شهریه ها را بمجلس بیاورند و تجدید نظری در آن بشود و کم و کسر بشود و بالاخره بلکه معلوم شود که بک یا دو نفر مستحق است و باید بار چیزی داده شود اگر هم مستحق نیستند که قطع شود.

نایب رئیس -- آقای حاج شیخ بیات

حاج شیخ بیات - آقای دشتی اینچنانکه يك اندازه ناپید فرمودند نظریه ما را و آن این بود که اصولاً باید تمام بودجه‌های مملکت را باین قسم و جزء جزء تحت نظر در آورد و دید که آیا موکلین ما کدام قلم را اجازه می‌دهند تصویب کنیم و کدام يك را اجازه نمی‌دهند که رد کنیم. ما هم همین عقیده را داشتیم و عرض کردم خدمت آقایان که بودجه مملکتی را در تحت ماده واحده نگذرانید و قلم بقلم بگذرانید و صورت بودجه‌ها بیاید بمجلس و تمام نمایندگان در اطرافش دقت کامل بکنند و حقیقه تشخیص بدهند و وظیفه و کالتشان را مطابق آن تشخیص شان عمل کنند و رأی بدهند ولی حضرتعالی فرمودید که با چشم بسته و گوش نشنیده رأی بدهید بدون اینکه بدانید بودجه مملکتی چه چیز است

دشتی - بنده کی چنین عرضی کردم

حاج شیخ بیات - خوب حالا که بنشیند با چشم بسته و گوش نشنیده ما پول مفت بمردم بدهیم بنده نمیتوانم فرقی بگذارم بین این ادارات عریض و طوبی که در این مملکت هست با این شهریه و مستماریات حضرت مستطاب عالی اگر دل‌تان برای موکلین خودتان می‌سوزد میخواستید اضافه حقوق و کلارا در موقع خودش تصویب نکنید

دشتی - بنده تصویب نکردم

حاج شیخ بیات - تمام این مستمری‌ها

جلالی - آقا شما میخواستید نگویید الحمدلله همه چیز هم دارید مثل ما نیستید

زوار - میخواستید با پول ملت بگریلا زورید

ممتصد استرابادی - (خطاب زوار) بتو چه که این

فصولی‌ها را میکنی نوین میکنی

(همه نمایندگان)

(صدای زنگ نایب رئیس)

حاج شیخ بیات - بنده هم کاملاً معتقدم که نباید پول

(این قسم قرائت شد)

بعد از جمله (از اول اسفند علاوه شود تا آخر اسفند ۱۳۰۶)

امامی - نظر بنده تأمین شده است مسترد میکنم

نایب رئیس -- پیشنهاد آقای تقی زاده

(شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می‌کنم تبصره ذیل بماده واحده اضافه شود.

تبصره ۲ - بودجه اجامی مذکوره در ماده فوق مخصوص ماه اسفند جاری است و نمیتواند مأخذ پیشنهاد يك دوازدهم برای ماههای سال آتیه بشود و باید بودجه تفصیلی امسال بعنوان اساس بودجه سال آینده تأیید مطرح شود تفصیلی شود و بتصویب برسد

تقی زاده - يك نکته اش گویا اشتباه خوانده شد (تأیید مطرح شور تفصیلی شود و بتصویب برسد) درست است. وقتی که بنا شد بودجه‌های تفصیلی امسال آخر اسفند سال جاری بمجلس بیاید و گفته میشود که یکی از اساس‌های مشروطیت مختل میشود و مجلس تکلیفش این است که مفصلاً بداند مخارج و عایدات مملکتی را نه تنها برای کسب اطلاع و تصویب بلکه چنانچه خود آقایان چه موافق و چه مخالف تصدیق کردند باید بواسطه دقت در اینها اصلاً بمجلس مصمم بشود که چه سیاستی را اتخاذ کند و مملکت چه نقشه باید داشته باشد

هر سال هم میفرمایند حالا که این ترتیب گذشته است مردم هم این پولها را گرفته اند وقت هم برای ذکر توضیح باقی نیست پس حالا خوبست تصویب بفرمایند انشاءالله سال بعد بودجه تفصیلی را می‌آورند و با عنقریب بمجلس شورای ملی تقدیم خواهد شد برای سال آتیه و در آنوقت صحبت خواهد شد و قبل از وقت تصویب خواهد شد ولی باز هم در سنه آتیه در اسفند سال آتیه يك بودجه اجامی در تحت ماده واحده می‌آورند و باز این بودجه اجامی که الان تصویب میشود از اول اسفند امسال تا ۲۰ اسفند

سال آتیه است و باز شروع خواهد شد بيك دوازدهم حالا اگر باز يك دوازدهم از روی بودجه تفصیلی پیشنهاد می‌شد عیبی نداشت ولی از روی همین بودجه اجامی می‌آید و آنوقت هیچ نظر بمجلس در بودجه تفصیلی نیفتاده که بداند چیست و در هر صورت نه وقت برای رسیدگی بودجه ۱۳۰۶ مانده و نه برای ۱۳۰۷. حالا اگر مقصود اینست همانطور که آقایان میگویند در بودجه ۱۳۰۷ باید بحث شود خوب در اینصورت برای ماه اسفند یعنی برای بودجه ۱۳۰۶ وقت ضیق است و باید ماه اسفند را فوراً تصویب کرد خیلی خوب بنده در این صورت پیشنهاد کردم که این ماده واحده ماخذ بيك دوازدهم‌های سال ۱۳۰۷ که میفرمایند نشود این شرط را اینجا قید شود و اگر هر آینه می‌خواهند در ماه فروردین ۱۳۰۷ يك دوازدهم بگیرند همین بودجه تفصیلی که برای ۱۳۰۶ از طرف کمیسیون تنظیم شده همین را بیاورند در مجلس و مورد بحث قرار بدهند و در مجلس تصویب شود. وقت هم که داریم آنوقت اگر خواستند بيك دوازدهم بگیرند از روی همین بودجه تفصیلی که برای ۱۳۰۶ مرتب شده در یافت دارند و این اساس بودجه سال آینده بشود و الا اگر حقیقه مراد این است که این ماده واحده بگذرد و باز بیایند و بيك دوازدهم يك دوازدهم از روی همین بودجه اجامی بخواهند این بسیار از طریق مشروطیت دور است. یکی از آقایان وقتی گفتیم مملکت بيك نقشه میخواهد گفتند باید این صحبت‌ها را در کمیسیون بودجه جدید کرد بنده معتقدم که در مجلس وقتی صحبت می‌کنیم یا در کمیسیون وقتی صحبت می‌کنیم مجلس باید اصرار کند که حکم کمیسیون بودجه در حکم مجلس نیست و بعقیده بنده در تاریخ بيك مملکتی و ملق مراحل پیش می‌آید که باید قدم بقدم پیش برود و جنگ کند و مبارزه کند و حقوق خودش را بدست بیاورد. ما در بيك مرحله تاریخی هستیم (جنگ مجلس با کمیسیون بودجه و این را هم بنده ابتدا

بدون اینکه ذره نظر کم ارادتی باعضاء محترم کمیسیون بودجه داشته باشم عرض میکنم که آقایان همه شان علاقتند هستند و تقدیر میکنم عملیات شان را ولی برای بنده که خارج هستم با يك وكيل دیگر که خارج است مجلس باید موافقت کند که او هم حق خودش را بگیرد یعنی يك بار باید بودجه تفصیلی نوی مجلس بحت بشود، مطرح شود. اگر حالا ضیق وقت است خیلی خوب پس بهتر این است بودجه تفصیلی بعد از گذشتن این ماده مطرح شود. بشود که دوازدهم های بعد روی همین زمینه باشد در هر حال باید اقلاً آقایان اینقدر التفات داشته باشند که فروردین را روی يك دوازدهم يك دوازدهم سال قبل تصویب نکنند و اقلاً روی بودجه تفصیلی سال ۱۳۰۶ باشد که کمیسیون مرتب کرده است

وزیر مالیه - بنده خیلی تقدیر میکنم نظر آقای تقی زاده را که دشمن دوازدهم هستند و بدترین چیزها هم دوازدهم است و اولین چیزی که بنظر دولت بد است همین دوازدهم ها است و بنظر مجلس هم بد است و بنده هم امیدوارم که انشاء الله خود آقای تقی زاده این تجربه را بکنند و اما میخواهم منطق پیشنهاد ایشان را اجازه بدهند عرض کنم که بنده نفهمیدم. این پیشنهادی که فرمودند بنده نفهمیدم. می فرمایند که ما این ماده را تصویب کنیم اما بگوئیم و قید کنیم که این ماخذ يك دوازدهم نشود این یعنی چه؟ یعنی آقا تصدیق می فرمایند که مجلس يك دوازدهم را رأی بدهد اما از روی این ماخذ ندهد؟ اولاً چرا؟ و ثانیاً از روی چه ماخذ بدهد پس شما میخواهید مجلس را مقید کنید باینکه دوازدهم را تصویب نکند این يك نوع تعهدی است اخلاقی و قولی که می خواهید اینجا از همکاران خودتان بگیرید که دیگر بدوازدهم رای ندهند اما این را نباید این جا ذکر کرد آنهم بصورت تبصره. این کار را خودتان می توانید بکنید شما که خودتان عضو کمیسیون بودجه ۱۳۰۷ هستید بودجه های تفصیلی ۱۳۰۷ را ما به شما تقدیم می کنیم

و شما سعی کنید خیلی هم آسان است زحمتش را کمیسیون بودجه ۱۳۰۶ کشیده است سعی کنید زودتر از کمیسیون بگذرانید و بیاورید بمجلس و تمام وقت مجلس را هم مصروف باین کار بکنید که زودتر بگذرد آقایان همه این تصمیم را بگیرند ما هم موافقیم اما اینکه فرمودید ما در يك موقع نارنجی هستیم و جنگ مجلس است با کمیسیون بودجه بعقیده بنده این طور نیست ما در موقع نارنجی هستیم ولی از جهت دیگر و از حیث دیگر جنگ اصلاح با عاداتی که در این مملکت برور ایام ایجاد شده است و بر طرف کردن آنها زحمت دارد و وضعیات مملکت ما يك وضعیات نبوده است که بتواند آنطور که باید و شاید بودجه اش را بموقع خودش بیاورد طرز کار کردن ما يك طوری نیست که وقتی يك بودجه بمجلس می آید بسرعت بگذرد خیر، تشکیلات در مملکت ما ناقص است و نا تمام است و بودجه نویسی که دولت باشد و بودجه تصویب کنی که مجلس باشد همه هر دو در زحمتند تصدیق فرمائید هر بودجه که در کمیسیون بودجه تصویب میشود چقدر زحمت برای آقایان دارد و چقدر زحمت و مرارت برای ما دارد. باید قلم بقلم. جزء بجزء از قلم شش تومان و هفت تومان و هشت تومان و شانزده تومانی تا آن مدیر کل گرفته همه اینها مورد بحث و تدقیق و مذاکره و گفتگو واقع شود. ولی تصدیق فرمائید که هیچ وقت و در هیچ کجای دنیا در بودجه این طور بحث نمی کنند شما که خودتان در مالک خارجه بوده اید و دیده اید در بودجه روی تشکیلات است و روی آن قوانینی است که گذشته است و يك بودجه خیلی بزرگ همیشه خیلی وقت کمی را صرف میکنند یا رد میشود یا تصویب میشود و این همه مباحثات در مالک دیگر روی اقلام بودجه ها نمی کنند بلکه بیشتر این صحبت ها در بودجه در موضوع سیاست عمومی بودجه است و در موضوع تشکیلات مملکتی است و در موقعی است که دولت و مجلس در مسائل اساسی و سیاست عمومی مملکت و تشکیلات بحث

میکنند و الا هیچ شما شنیده اید که در سر زباده بودن حقوق يك ثبات یا کم بودن حقوق يك منشی حرف بزنند؟! البته نه ولی ما این رفتارها را داریم و حقیقتاً این مبارزه را که میکنیم مبارزه اصلاح است با این عاداتی که ایجاد شده است و این مبارزه خوب مبارزه است و بهترین راهش هم همین است که الان داریم می کنیم

تقی زاده - مقصود از پیشنهاد بنده این است که بودجه ۱۳۰۶ در باره مطرح بشود نه ۱۳۰۷
نایب رئیس - رای میگیریم به پیشنهاد آقای تقی زاده آقایانیکه موافقت قیام فرمایند.

(عده قلیلی برخوانستند)

نایب رئیس - تصویب نشد. پیشنهاد آقای فیروزآبادی:
(ابتنقسم قرائت شد)

پیشنهاد میکنم که جلسه را ختم فرمائید فیروزآبادی - تقریباً شب داخل در ساعت ۸ شده و تقریباً ماده هم يك طوری شده که شاید امشب نگذرد و دو ساعت دیگر هم طول خواهد کشید و وقت هم می گذرد این است که بنده پیشنهاد کردم جلسه ختم شود انشاء الله در اول جلسه آتی این مطلب مطرح شود که اشخاص هم حاضر باشند برای رأی دادن و گذراندن مطلب در هر حال خوب است که حالا جلسه را ختم کنیم نایب رئیس - با ختم جلسه مخالفی نیست؟
(گفتند خیر)

نایب رئیس - جلسه ختم میشود جلسه آتی شب یکشنبه دستور هم بقیه دستور امشب (مجلس هفت ساعت و ده دقیقه از شب گذشته ختم شد)